

Občina Dolenjske Toplice

Sokolski trg 4

8350 Dolenjske Toplice

**PREDLOG OBČINSKEGA NAČRTA
ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI
VERZIJA: 2.0**

	ORGAN	DATUM	PODPIS
Izdelal	ZAME s.p.	9.11.2017	<i>Zame Maja Jenko s.p.</i> Prapretno 23. a, 1430 Hraštnik tel.: 041 957 861 davčna št.: 90304608 <i>Jenko</i>
Odobril	POVELJNIK CIVILNE ZAŠČITE OBČINE DOLENJSKE TOPLICE	26.1.2018	<i>Jenko</i>
Sprejel	ŽUPAN OBČINE DOLENJSKE TOPLICE	25.1.2018	 <i>Jenko</i>
Skrbnik	<i>Zame s.p.</i>	9.11.2017	<i>Zame Maja Jenko s.p.</i> Prapretno 23. a, 1430 Hraštnik tel.: 041 957 861 davčna št.: 90304608 <i>Jenko</i>

Številka: 842-1/2017

Datum: 09.11.2017

Kazalo vsebine

1 NESREČA, ZA KATERO JE IZDELAN NAČRT	5
1.1 Uvod	5
1.2 Splošno o jedrski ali radiološki nesreči	6
1.2.1 Ionizirajoče sevanje	7
1.3 Viri nevarnosti in vzroki nesreče	8
1.3.1 Jedrski objekti	8
1.3.3 Radiološki izredni dogodki	11
1.4 Verjetnost nastanka verižne nesreče	14
1.5. Možne posledice nesreč v občini Dolenjske Toplice	15
1.6. Sklepne ugotovitve	15
2 OBSEG NAČRTOVANJA	17
2.1 Temeljne ravni načrtovanja	17
2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči	17
3 ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI	19
3.1 Temeljne domene načrta	19
3.2 Koncept odziva ob jedrski nesreči v NEK	20
.....	22
3.3 Koncept odziva ob jedrski nesreči v tujini	23
3.4 Uporaba načrta	24
4 SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	24
Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti – PREVERI ENOTE	24
4.1.1. Občinski organi:	25
4.1.2. Občinske sile za zaščito in reševanje:	25
4.1.3. Komisija za ocenjevanje škode	26
4.2. Materialno – tehnična sredstva za izvajanje načrta	26
4.3 Finančna sredstva za izvajanje načrta	27
5 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	28
5.1 Opazovanje, obveščanje in alarmiranje ob jedrski nesreči v NEK	28
5.1.1 Začetno obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči	28
5.1.2 Obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči v NEK	28
5.2 OBVEŠČANJE OB JEDRSKI NESREČI V TUJINI	32

6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	33
6.1 Aktiviranje organov in strokovnih služb ob jedrski nesreči v NEK.....	33
6.2 Aktiviranje sil občine Dolenjske Toplice za ZRP ob nesreči v NEK	33
6.3 Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč ob jedrski nesreči v tujini	34
6.4 Aktiviranje sredstev pomoči.....	35
7 UPRAVLJANJE IN VODENJE	36
7.1 Organi in njihove naloge	36
7.1.1 Občinski organi	36
7.1.2 Organi vodenja	37
7.1.3. Občinske sile	37
7.1.4 Občinski pogodbeni izvajalci	37
7.1.5 Druga podjetja, zavodi, organizacije javnega značaja	38
7.2 Operativno vodenje	40
7.3 Organizacija zvez	41
7.3.1	42
7.3.1 Uporaba mobilnih repetitorskih postaj ZA-RE	42
7.3.2 Podsystem osebnega klica.....	43
8 NADZOR RADIOAKTIVNOSTI – MONITORING RADIOAKTIVNOSTI.....	44
8.1 Redni monitoring.....	44
8.2 Izredni monitoring.....	44
9 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	45
9.1 Zaščitni ukrepi.....	45
9.1.1 Vrste zaščitnih ukrepov	45
9.1.2. Radiološka zaščita intervencijskega in drugega osebja.....	52
9.1.3 Območje splošne pripravljenosti (celotno območje RS).....	53
9.1.4 Izvajanje ukrepov v primeru nesreče v NEK	53
9.1.5 Zaščitni ukrepi ob jedrski nesreči v tujini	53
9.1.6 Izvajanje zaščitnih ukrepov ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah.....	54
9.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči	54
9.2.1. Prva pomoč in nujna medicinska pomoč.....	54
9.2.2 Prva veterinarska pomoč	55
9.2.3 Gašenje in reševanje ob požarih.....	56
9.2.4 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje	57

9.3 Preklic izvajanja zaščitnih ukrepov in razglasitev prenehanja nevarnosti	57
10 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	58
11 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	60
11.1 Razlaga pojmov	60
11.2 Razlaga okrajšav	62
12 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	63
12.1. Priloge	63
12.2. Dodatki	64

1 NESREČA, ZA KATERO JE IZDELAN NAČRT

JEDRSKA ALI RADIOLOŠKA NESREČA

1.1 Uvod

Izdelavo "Občinskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči za občino Dolenjske Toplice predpisuje Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/06-UPB1 in 97/10), ki mora temeljiti na ocenah ogroženosti in drugih strokovnih podlagah. Občinski načrt zaščite in reševanja je izdelan na osnovi Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS, št. 24/2012, 78/16), Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 102/2004 – UPB2), Državnega načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči, Verzija 3.0 (84300-4/2010/3) in Regijskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči v Dolenjski regiji, Verzija 2.0 (900-1/2013 - 332 - DGZR).

Obveznost izdelave načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja ob jedrski nesreči v NEK posameznega nosilca načrtovanja je opredeljena glede na državno oceno ogroženosti ob jedrski ali radiološki nesreči v republiki Sloveniji, verzija 1.0 (števila 842-5/2013-27 z dne 10.9.2013).

Ta načrt obravnava poleg nesreče v Nuklearni elektrarni Krško (NEK) tudi nesreče v drugih jedrskih in sevalnih objektih v Republiki Sloveniji (RS), jedrske ali radiološke nesreče v tujini z možnim vplivom na RS in druge radiološke nesreče z viri ionizirajočega sevanja. Na območju 1.000 km okoli Ljubljane deluje 86 jedrskih elektrarn. Sloveniji najbližje so elektrarne na Madžarskem, Slovaškem, Češkem in v Nemčiji (slika 3).

Ob jedrskih nesrečah v oddaljenih jedrskih objektih lahko ob neugodnih vremenskih razmerah pričakujemo onesnaženje na vsem ozemlju RS. Do izrazitejšega onesnaženja lahko pride le v krajih, kjer bi med prehodom radioaktivnega oblaka čez naše ozemlje deževalo.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob jedrski radiološki nesreči za občino Dolenjske Toplice je izdelan z namenom, da se zagotovi pravočasno in organizirano ukrepanje ob jedrski nesreči ter s tem učinkovita zaščita, reševanje in pomoč prebivalcem v Občini Dolenjske Toplice.

Načrt vsebuje naslednje točke:

- jedrska ali radiološka nesreča,
- obseg načrtovanja,
- koncept zaščite in reševanja ob jedrski nesreči,
- sile, sredstva in viri za izvajanje načrta,
- opazovanje obveščanje in alarmiranje,
- aktiviranje sil in sredstev,
- upravljanje in vodenje,
- nadzor radioaktivnosti,

- ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči,
- osebna in vzajemna zaščita,
- razlaga pojmov in okrajšav,
- seznam prilog in dodatkov.

1.2 Splošno o jedrski ali radiološki nesreči

Jedrske in radiološke nesreče so izredni dogodki, ki neposredno ogrožajo prebivalce in okolje in zahtevajo zaščitne ukrepe zaradi nevarnega sproščanja energije po jedrski verižni reakciji ali po razpadu produktov iz verižne reakcije. Vsak izredni dogodek v splošnem še ne pomeni nastanka nesreče. Lahko gre za zmanjšanje jedrske ali sevalne varnosti, ki tudi zahteva ustrezen odziv pristojnih.

Radiološke nesreče so izredni dogodki, ki zahtevajo zaščitne ukrepe zaradi povečanega ionizirajočega sevanja in onesnaženja z radioaktivno snovjo oziroma kontaminacijo.

Radiološka ali jedrska nesreča lahko nastane kjerkoli, povzročijo jo lahko:

- nenadzorovani nevarni viri ionizirajočega sevanja (zavrženi, izgubljeni, najdeni, ukradeni),
- obsevanje in kontaminacija prebivalstva iz neznanega razloga,
- padec satelita z radioaktivnimi snovmi,
- prevoz radioaktivnih snovi,
- jedrske elektrarne,
- raziskovalni reaktorji,
- reaktorji na plovilih,
- skladišča in odlagališča radioaktivnih snovi in
- industrijski objekti (npr. proizvodnja jedrskega goriva).

Jedrske nesreče so lahko hkrati tudi radiološke. To velja še posebej za nesreče v jedrskih elektrarnah, ker vsebujejo veliko količino jedrskih in radioaktivnih snovi, ki lahko ob večjih odstopanjih od normalnega obratovanja obsevajo ljudi ali se sprostijo v okolje.

Jedrski objekti, v katerih se lahko zgodijo jedrske in radiološke nesreče, so:

- jedrske elektrarne,
- raziskovalni reaktorji,
- reaktorji na plovilih,
- skladišča in odlagališča radioaktivnih snovi in
- industrijski objekti (npr. proizvodnja jedrskega goriva).

V Sloveniji lahko identificiramo naslednje jedrske objekte, za katere je potrebno izdelati načrt ukrepov in sicer:

- **NE Krško** (I. Kategorija)
- **Raziskovalni reaktor TRIGA Mark II** v Podgorici (III. kategorija)

- **Centralno skladišče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov Brinje (III. kategorija)**

Ob nesreči v jedrski elektrarni ali raziskovalnem reaktorju se lahko znatne količine radioaktivnih snovi med drugim sprostijo tudi v ozračje in se razširjajo v obliki radioaktivnega oblaka v širše okolje. Ogroženost je odvisna od vrste in od količine izpuščenih radioaktivnih snovi (žlahtni plini, radioizotopi joda, dolgoživi cepitveni produkti). Prenos in razširjanje sta odvisna od vremenskih razmer. Radioaktivni delci se med prenosom usedajo (suhi used) ali pa izpirajo s padavinami (mokri usedi).

V Sloveniji ni drugih objektov, za katere bi bilo potrebno načrtovati ukrepe za primer izrednega dogodka skladno s kategorizacijo v (4).

Uporabniki virov sevanja morajo v skladu z Zakonom o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Ur. list. RS, št. 102/04 – UPB 2 in 60/11) za pridobitev dovoljenja za uporabo vira poleg ostale dokumentacije predložiti tudi dokument o ravnanju ob izrednih dogodkih (obveščanje in ukrepanje ob nesreči).

Prevozniki radioaktivnih snovi morajo v skladu z Zakonom o prevozu nevarnega blaga (Ur. list RS, št. 33/06 - UPB1, 41/09 in 97/10) zagotoviti navodila za ukrepanje tako, da jih ima voznik med prevozom pri sebi v pisni obliki. Navodila mora priskrbeti pošiljatelj.

1.2.1 Ionizirajoče sevanje

Ionizirajoče sevanje je sevanje z dovolj energije, da poškoduje snov. Viri ionizirajočega sevanja so naravni in umetni. Vir ionizirajočega sevanja je lahko radioaktivna snov, ki seva zaradi nestabilnih atomov in tudi naprava (npr. rentgen). Zaradi radioaktivnih snovi v okolju (zemlja, zrak, voda in tudi hrana) je človek neprestano izpostavljen ionizirajočemu sevanju. Gre za zunanje in notranje obsevanje. V zvezi s tem govorimo o dozi sevanja, ki jo telo prejme.

Do zunanjega obsevanja pride, če je vir prodornega sevanja, npr. rentgenskega, v človekovi okolici. Izpostavitve sevanju in škoda, ki jo človek ob tem utрпи, narašča s časom zadrževanja v območju sevanja (dalj časa več škode - sorazmerno) in z razdaljo do vira sevanja (bližje več škode - s kvadratom razdalje).

Do notranjega obsevanja pride zaradi vnosa radioaktivnih snovi v telo, z vdihavanjem kontaminiranega zraka (inhalacija), uživanjem kontaminirane hrane in pijače (ingestija) ter tudi zaradi vnosa skozi kožo, zlasti če je poškodovana. Notranje obsevanje je lahko nevarno predvsem pri vnosu radioaktivne snovi, ki seva sicer malo prodorna sevanja v obliki delcev - alfa (α) in beta (β), ker lahko povzroči velike poškodbe organov in drugih tkiv. Izpostavitve sevanju in škoda, ki jo človek ob tem utрпи, je v tem primeru odvisna od časa zadrževanja snovi v telesu, kar je zelo različno in odvisno tudi od lastnosti radioaktivne snovi.

V tkivu lahko zaradi ionizacije pride do okvar biološko pomembnih molekul, kar lahko privede do poškodbe ali smrti celice. Ob uničenju velikega števila celic organa ali tkiva so posledice za organizem lahko zelo resne, celo smrtne, in se pokažejo relativno hitro po obsevanju. Te učinke imenujemo deterministične in je zanje značilno, da imajo prag - ne

opazamo jih pod dozo sevanja, ki je nižja od neke mejne vrednosti. Nad pragom pa se posledice večajo s prejeto dozo.

Sevanje pa lahko v celici povzroči spremembe, ki lahko predstavljajo enega od prvih dogodkov pri spremembi celice v rakasto obliko. Kancerogenost sevanja je učinek, katerega verjetnost z večanjem doze narašča, pokažejo pa se po daljšem času. To je stohastični učinek oziroma učinek zaradi statistično ugotovljenih okvar celic. Če pa sevanje okvari spolne celice, se posledice pokažejo šele na potomcih (dedni ali hereditarni učinki)

1.3 Viri nevarnosti in vzroki nesreče

Vire nevarnosti lahko razdelimo v več skupin:

- jedrski objekti,
- objekti, kjer se uporabljajo radioaktivni viri,
- prevoz radioaktivnih in jedrskih snovi,
- nenadzorovani viri ionizirajočega sevanja,
- padec satelita z radioaktivno snovjo,
- teroristični napadi.

1.3.1 Jedrski objekti

Ob nesreči v jedrski elektrarni ali raziskovalnem reaktorju se lahko znatne količine radioaktivnih snovi med drugim sprostijo tudi v ozračje in se razširjajo v obliki radioaktivnega oblaka v širše okolje. Ogroženost je odvisna od vrste in od količine izpuščenih radioaktivnih snovi (žlahtni plini, radioizotopi joda, dolgoživi cepitveni produkti). Prenos in razširjanje sta odvisna od vremenskih razmer. Radioaktivni delci se med prenosom usedajo (suhi used) ali pa izpirajo s padavinami (mokri used).

Vrsta in stopnja ogroženosti se s časom spreminjata. Nezaščiteni prebivalci v bližini kraja nesreče bi bili v prvih urah po izpustu najprej izpostavljeni zunanjemu sevanju iz radioaktivnega oblaka in vdihavanju radioaktivnih delcev, še posebej izotopov radioaktivnega joda, ki bi se kopičil v ščitnici. Srednjeročno (nekaj dni po nesreči) bi prišlo do obsevanja zaradi uživanja kontaminirane hrane z radioaktivnim jodom I-131 (npr. mleko, listnata zelenjava, pitna voda) ter zaradi zunanjega sevanja iz kontaminiranih tal. Podobno je dolgoročno (meseci in leta po nesreči), ko so pomembni dolgoživi radionuklidi, kot npr. cezij (Cs -137, Cs-134) in stroncij (Sr-90).

Najhujše jedrske nesreče so možne v jedrskih elektrarnah. Nesreča s težko poškodbo sredice lahko povzroči zelo resne posledice za zdravje ali celo ogrozi življenje zaposlenih v elektrarni in prebivalstva v okolici objekta ali širše.

1.3.1.1 Nuklearna elektrarna Krško

NEK je na levem bregu reke Save in je 3 km oddaljena od Krškega. Od nadzornih točk vstopa evakuiranih oseb iz Posavja je oddaljenost naslednja (zračna linija):

- od nadzorne točke v občini Šentjernej 20,01 km,
- od nadzorne točke v občini Novo Mesto 30,48 km.

Večji kraji in mesta v okolici elektrarne so: Krško (3 km), Brežice (6 km), Brestanica (7 km), Kostanjevica na Krki (13 km), Sevnica (18 km) in Novo mesto (32 km). Elektrarna leži približno 70 km jugovzhodno od Ljubljane in 35 km severozahodno od Zagreba, Republika Hrvaška.

Oddaljenost NEK (zračna linija) od občine Dolenjske Toplice je 40,46 km.

Slika 1: Lokacija Nuklearne elektrarne Krško



NEK je tlačnovodna elektrarna s nazivno toplotno močjo reaktorja 1994 MW, v katerem je 121 gorivnih elementov.

V NE Krško predstavljajo vir nevarnosti predvsem radioaktivne snovi v sredici reaktorja in radioaktivne snovi v izrabljenem gorivu, ki se nahaja v bazenu za izrabljeno gorivo. Poleg tega v manjšem obsegu tudi radioaktivni plini v shranjevalniku za razpad radioaktivnih plinov. V NE Krško uporabljajo tudi visoko radioaktivne vire, kar pa je omejeno na območje elektrarne in ne predstavlja grožnje za okolje.

Za preprečevanje jedrskih nesreč in za zmanjšanje njihovih posledic so v elektrarni vgrajeni varovalni in varnostni sistemi ter naprave, katerih skupna naloga je preprečevanje nenadzorovanega uhajanja radioaktivnih snovi v okolico elektrarne.

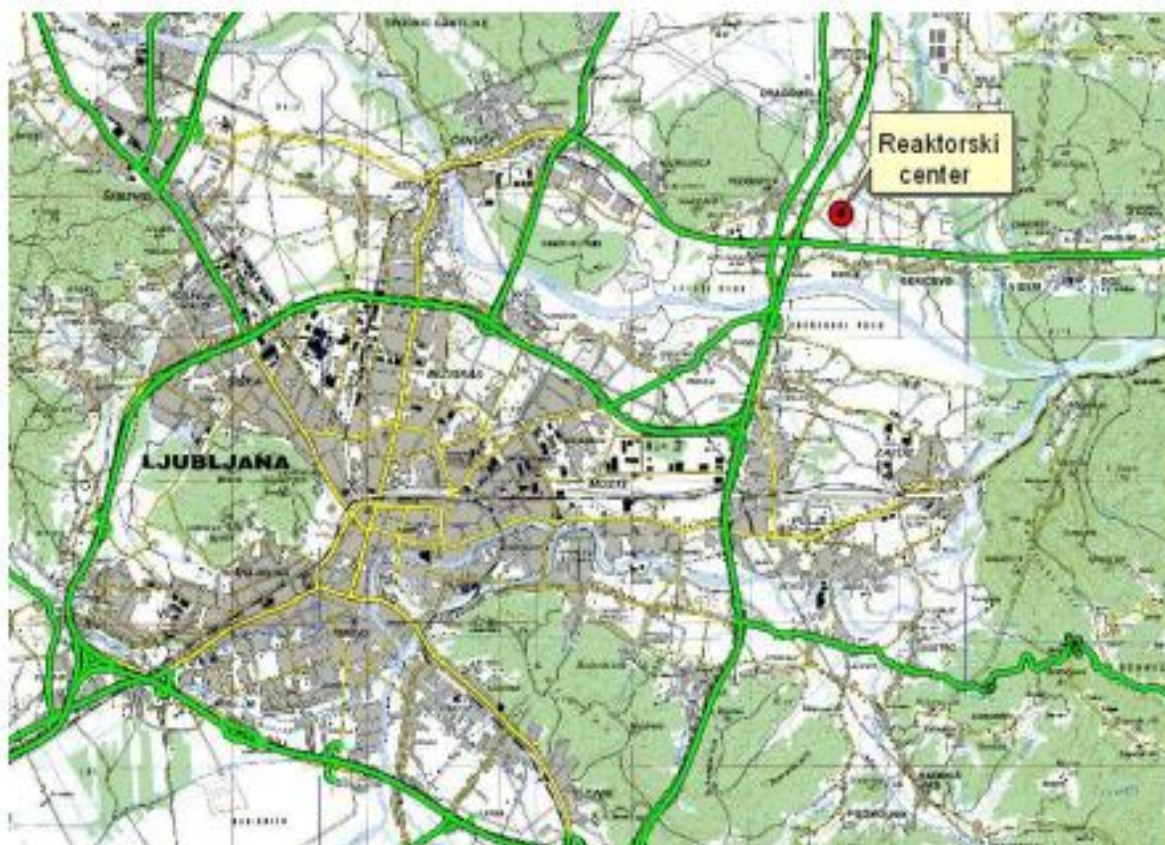
Ob jedrski nesreči v NEK je stopnja ogroženosti največja v bližnjem območju (to je od nekaj km do 10 km), v večji oddaljenosti pa je odvisna od vremenskih razmer. Glede na število in zanesljivost varnostnih sistemov v jedrski elektrarni je verjetnost nastanka nesreče, ki bi pomenila nevarnost za prebivalstvo, izredno majhna.

Na možnost nastanka jedrske nesreče v NEK lahko vplivajo tudi naravne in druge nesreče (npr. potres, poplave, orkanski veter, nesreča zrakoplova, ipd.).

1.3.1.2 Raziskovalni center

Raziskovalni reaktor TRIGA se nahaja v Reaktorskem centru Podgorica v Brinju pri Ljubljani in je del Instituta "Jožef Stefan" (Slika 2).

Slika 2: Lokacija Reaktorskega centra



Varnostne analize za reaktor TRIGA ne predvidevajo, da bi lahko prišlo do nesreče z radioaktivnim izpustom v okolico, ki bi imel posledice za prebivalstvo. Reaktor je konstruiran tako, da pri nenadnem povečanju moči ugasne sam še preden se proizvede dovolj toplote, da bi prišlo do taljenja sredice. Najhujša predvidena nesreča na območju reaktorskega centra bi bila izguba vode iz reaktorskega tanka, kar bi povzročilo zelo veliko hitrost doze v reaktorski hali, vendar brez vpliva na območje zunaj ograje reaktorskega centra.

Nesreča z največjim vplivom na prebivalstvo pa bi bila poškodba srajčke gorivnega elementa pri premeščanju, kar bi povzročilo zgolj zelo majhno dozo na oddaljenosti 100 m od reaktorja TRIGA.

1.3.1.3 Centralno skladišče radioaktivnih odpadkov

Centralno skladišče radioaktivnih odpadkov (CSRAO), ki ga upravlja Agencija za radioaktivne odpadke (ARAO), se nahaja v Reaktorskem centru Podgorica v Brinju pri Ljubljani.

Zgradba CSRAO obsega le prostor za skladiščenje odpadkov in prostor, ki je namenjen občasnemu zadrževanju osebja, zato v skladišču razen skladiščenja radioaktivnih odpadkov ne poteka nobena druga aktivnost.

Med izredne dogodke na lokaciji CSRAO so uvrščeni požar v skladišču, nesreča pri premeščanju odpadkov v skladišču ali na ploščadi (padec soda in posledično raztros trdnih radioaktivnih odpadkov) ter izguba ali odtujitev vira ionizirajočega sevanja. Analiza vseh scenarijev v primeru izrednih dogodkov, ki vplivajo na varnost skladišča, je pokazala, da je izvedba zgradbe za skladiščenje takšna, da je radioaktivni vpliv na delavce, prebivalstvo in okolje pod zakonsko določenimi omejitvami. Radiološki vpliv na okolico je zanemarljiv, delavci pa so preko administrativnih ukrepov zaščiteni pred povečanim sevanjem in neposrednimi vplivi radioaktivnega okolja na njihovo zdravje.

1.3.2 Sevalni objekti

V sevalnih objektih se radioaktivni viri uporabljajo v industrijske, raziskovalne in zdravstvene namene.

V industriji se radioaktivni viri uporabljajo za različne namene in sicer stacionarno na določenem mestu (npr. za sterilizacijo, merjenje debeline pločevine, nivojev v posodah itd.) ali pa so viri premični za delo na terenu (npr. industrijska radiografija, merjenje vlažnosti in gostote materialov pri gradnji cest itd.). V medicini se radioaktivni viri uporabljajo za diagnostiko in terapijo (obsevanja).

Vzrok nesreče z radioaktivnimi snovmi oziroma viri je lahko izključno človeška napaka, ker so radioaktivni viri pasivne naprave, tako da ne more priti do odpovedi delovanja. Vzroke lahko delimo na:

- nepravilno uporabo, hrambo ali izgubo radioaktivnega vira zaradi malomarnosti, nevednosti, neznanja ali neupoštevanja predpisov varstva pred sevanji,
- konstrukcijsko napako pri vgradnji vira (slaba izdelava ščita, neustrezno izdelano orodje za rokovanje z virom) ter
- zlorabo (kraja, sabotaža).

Nesreče z radioaktivnimi viri praviloma povzročijo onesnaženje z enim samim radionuklidom, ki prizadene predvsem delovno osebje oziroma lahko nepravilno ravnanje z radioaktivnim virom povzroči obsevanost osebja ter tudi prebivalstva, ki presega predpisane mejne vrednosti.

1.3.3 Radiološki izredni dogodki

To poglavje zajema izredne dogodke, ki se lahko zgodijo kjerkoli.

1.3.3.1 Nenadzorovani viri ionizirajočega sevanja

Do nesreče lahko pride z nenadzorovanimi visoko radioaktivnimi viri, ki so lahko tudi življenjsko nevarni, če so nezaščiteni oziroma je zaščita poškodovana. Viri so lahko:

- izgubljeni: lastnik pogreša vir,
- najdeni: naključna oseba najde vir, pri čemer je težava, ker običajno najditelj ne ve, da gre za radioaktivni vir,
- ukradeni: ponovno možnost, da tat ne ve, da gre za radioaktivni vir in
- poškodovani v požaru: požar na lokaciji vira (možnost za poškodbo zaščite vira zaradi ognja je majhna; običajna respiratorna in druga zaščita gasilcev je zadostna).

V skupino nenadzorovanih virov sodi tudi obsevanje in kontaminacija iz neznanega razloga z radioaktivnimi viri, to je kontaminacija prebivalstva ali javnih površin oziroma prostorov. Vzrok je lahko najdeni ali ukradeni vir ali radioaktivna snov, ki jo prebivalstvo poseduje nevede za nevarnost. Takšne dogodke lahko odkrijejo zdravniki na podlagi simptomov zaradi prekomernega obseva. Tovrstna simptomatika običajno ni dovolj hitro prepoznana, ker so primeri redki.

Posedovanje oziroma rokovanje z nezaščitenimi visoko radioaktivnimi viri lahko povzroči trajne poškodbe zaradi zunanjega obsevanja, zaradi notranjega obsevanja v primeru zaužitja (ingestije) in vdihavanja (inhalacije) in v določenih primerih tudi življenjsko ogroženost.

Zaradi radioaktivnih snovi v okolju (zemlja, zrak, voda in tudi hrana) je človek neprestano izpostavljen ionizirajočemu sevanju. Gre za zunanje in notranje obsevanje. V zvezi s tem govorimo o dozi sevanja, ki jo telo prejme.

Do zunanjega obsevanja pride, če je vir prodornega sevanja, npr. rentgenskega, v človekovi okolici. Izpostavitve sevanju in škoda, ki jo človek ob tem utрпи, narašča s časom zadrževanja v območju sevanja (dalj časa več škode - sorazmerno) in z razdaljo do vira sevanja (bližje več škode - s kvadratom razdalje).

Do notranjega obsevanja pride zaradi vnosa radioaktivnih snovi v telo, z vdihavanjem kontaminiranega zraka (inhalacija), uživanjem kontaminirane hrane in pijače (ingestija) ter tudi zaradi vnosa skozi kožo, zlasti če je poškodovana. Notranje obsevanje je lahko nevarno predvsem pri vnosu radioaktivne snovi, ki seva sicer malo prodorna sevanja v obliki delcev - alfa (α) in beta (β), ker lahko povzroči velike poškodbe organov in drugih tkiv.

Izpostavitve sevanju in škoda, ki jo človek ob tem utрпи, je v tem primeru odvisna od časa zadrževanja snovi v telesu, kar je zelo različno in odvisno tudi od lastnosti radioaktivne snovi. V tkivu lahko zaradi ionizacije pride do okvar biološko pomembnih molekul, kar lahko privede do poškodbe ali smrti celice. Ob uničenju velikega števila celic organa ali tkiva so posledice za organizem lahko zelo resne, celo smrtne, in se pokažejo relativno hitro po obsevanju. Te učinke imenujemo deterministične in je zanje značilno, da imajo prag - ne

opazamo jih pod dozo sevanja, ki je nižja od neke mejne vrednosti. Nad pragom pa se posledice večajo s prejeto dozo. Sevanje pa lahko v celici povzroči spremembe, ki lahko predstavljajo enega od prvih dogodkov pri spremembi celice v rakasto obliko. Kancerogenost sevanja je učinek, katerega verjetnost z večanjem doze narašča, pokažejo pa se po daljšem času. To je stohastični učinek oziroma učinek zaradi statistično ugotovljenih okvar celic. Če pa sevanje okvari spolne celice, se posledice pokažejo šele na potomcih (dedni ali hereditarni učinki).

1.3.3.2 Padec satelita z radioaktivno snovjo

Na območje RS bi lahko padel satelit z jedrskim reaktorjem ali satelit, ki ima na krovu radioaktivni material. Razlikujemo dve vrsti virov sevanja na satelitu:

- vir visoke aktivnosti alfa in
- jedrski reaktor.

V prvem primeru gre za močno onesnaženje z močno toksičnim sevalcem alfa (npr. izotopi plutonija). V drugem primeru pomeni padec satelita onesnaženje s cepitvenimi produkti. Območja onesnaženja so trakaste oblike s širino nekaj 10 km in dolžino nekaj 100 km. Nevarno je predvsem vdihavanje delcev, ki v posamezniku lahko povzročijo visoke doze notranjega obsevanja. Največja nevarnost za posameznika, ki je sicer zelo malo verjetna, je najdba visoko radioaktivnih ostankov satelita, ki lahko povzročijo resne poškodbe in tudi smrt.

Na območje Slovenije, ter tudi na območje občine Dolenjske Toplice bi lahko padel satelit z jedrskim reaktorjem ali satelit, ki ima na krovu radioaktivni material.

1.3.3.3 Prevoz radioaktivnih in jedrskih snovi

Zaradi posebnih varnostnih ukrepov je verjetnost nesreče pri prevozu zelo majhna, če pa se zgodi je njen vpliv prostorsko omejen na nekaj hektarjev veliko območje, ki bi ga bilo potrebno po nesreči dekontaminirati in/ali omejiti dostop nanj.

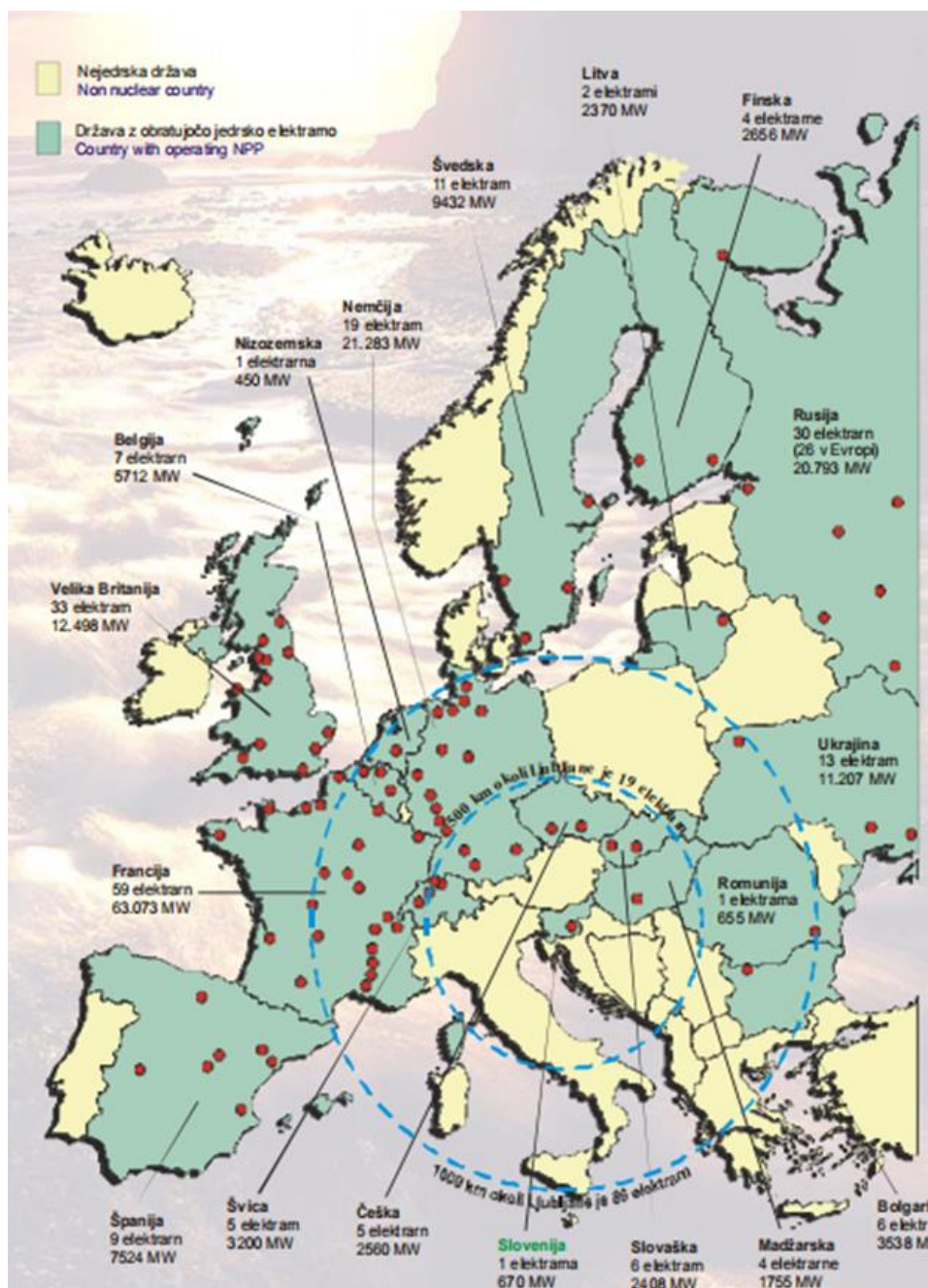
1.3.3.4 Nesreče v tujini

Potrebno je načrtovati zaščitne ukrepe tudi za primer izrednega dogodka v jedrskih elektrarnah v tujini.

Jedrske elektrarne v tujini

Ob jedrskih nesrečah v oddaljenih elektrarnah v tujini (znotraj 1000 km pasu) lahko ob neugodnih vremenskih razmerah pričakujemo kontaminacijo na vsem ozemlju občine. Do večje kontaminacije bi prišlo v tistih krajih kjer bi v času prehoda radioaktivnega oblaka deževalo. Znotraj 1.000 km pasu okoli Ljubljane deluje 86 jedrskih elektrarn, od tega jih je 19 v 500 km pasu. Sloveniji najbližje so elektrarne na Madžarskem, Slovaškem, Češkem in v Nemčiji.

Slika 3: Jedrske elektrarne v Evropi



Vir: <http://www.djs.si/mmg/pdf/atlas/Atlas27.pdf>

1.4 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob jedrski ali radiološki nesreči so lahko dodatne posledice oziroma verižne nesreče:

- požar v naravnem okolju in objektih (npr. padec satelita),
- ogrožanje prometne varnosti,
- izpad telekomunikacijskih povezav,
- sociološke in psihološke posledice na prebivalstvo in
- energetska kriza zaradi izpada proizvodnje električne energije za primer nesreče v NEK.

1.5. Možne posledice nesreč v občini Dolenjske Toplice

Ob jedrskih nesrečah v oddaljenih jedrskih objektih lahko ob neugodnih vremenskih razmerah pričakujemo kontaminacijo na vsem območju Dolenjske regije, kar pomeni tudi v občini Dolenjske Toplice, predvsem iz objektov, ki so znotraj 1.000 km območja.

Do izrazitejše kontaminacije lahko pride le v krajih, kjer bo v času prehoda radioaktivnega oblaka čez naše ozemlje deževalo.

Občinski načrt konkretno opredeljuje ukrepe in naloge zaščite, reševanja in pomoči za obvladovanje dogodkov ob najhujših nesrečah v jedrskih elektrarnah, kar pomeni, nesreča ob poškodbi sredice z odpovedjo zadrževalnega hrama. Ob jedrski nesreči v NEK je stopnja ogroženosti največja v bližnjih območjih (to je od nekaj kilometrov do nekaj 10 km). V večji oddaljenosti pa je odvisna od vremenskih razmer.

Celotno območje Dolenjske regije leži izven območja načrtovanja takojšnjih zaščitnih ukrepov (OTU, radius 10 km) delno pa v območju načrtovanja dolgoročnih zaščitnih ukrepov (ODU, radius 25 km). Občina Dolenjske Toplice spada v območje splošne pripravljenosti (vsa Slovenija), kjer se zaščitni ukrepi izvajajo na podlagi meritev.

1.6. Sklepne ugotovitve

A: Dolenjsko regijo in občino Dolenjske Toplice lahko prizadenejo jedrske ali radiološke nesreče:

- v jedrskem objektu NEK,
- s stacionarnimi in premičnimi radioaktivnimi viri,
- pri prevozu radioaktivnih snovi,
- zaradi padca satelita z reaktorjem ali satelita, ki ima na krovu radioaktivne snovi in
- v tujini s posledicami na območju RS.

B: Jedrska nesreča širše razsežnosti (z vplivom na prebivalce in okolje) v NEK je zelo malo verjetna, saj ima elektrarna vgrajeno visoko stopnjo pasivne in aktivne varnosti.

C: Ob morebitni jedrski nesreči širše razsežnosti v NEK bi bila prizadeta tudi občina Dolenjske Toplice.

D: Na možnost nastanka jedrske nesreče v NEK lahko vplivajo tudi naravne in druge nesreče (npr. potres, poplave, orkanski veter, nesreča zrakoplova, ipd.).

E: Jedrska nesreča v jedrskem objektu v tujini tudi lahko prizadene občino Dolenjske Toplice.

F: Radiološke nesreče so tudi malo verjetne, vendar so lahko z resnimi posledicami za posameznike.

G: V primeru jedrske nesreče v NEK ali v kateri drugi jedrski elektrarni, ki bi povzročila onesnaženje na območju občine Dolenjske Toplice, bi bilo celotno območje predvidoma enakomerno ogroženo, kar pomeni, da bi za vse prebivalce občine veljali enaki zaščitni ukrepi.

H: Območje občine Dolenjske Toplice je dovolj oddaljeno od vseh jedrskih elektrarn, zato ni ogroženo zaradi neposrednega sevanja iz same elektrarne. Obstaja pa možnost onesnaženosti zaradi radioaktivnega oblaka, ki bi se od elektrarne širil v okolje. Stopnja ogroženosti zaradi radioaktivnega oblaka je odvisna predvsem od vremenskih razmer, to je od smeri vetra in od padavin. S padavinami se radioaktivni prah v večjih količinah spušča na tla, zato je tudi kontaminacija tal temu primerno večja. Predvsem gre za kontaminacijo rastlin, živali in vodnih virov ter tudi ljudi, če se pravočasno ne zaščitijo.

I: Obvladovanje nesreče obsega različne ukrepe. Zelo pomembna pri tem je osveščenost prebivalstva, zato jih je potrebno pravočasno seznaniti z navodili o zaščitnih ukrepih. Važno je tudi pravočasno, natančno in sprotno obveščanje prebivalstva, ki ima za posledico hitro in pravilno odzivanje. Onesnaženje tal v primeru radioaktivnih padavin traja dalj časa, zato je potrebno stalno spremljati stanje radioaktivnosti rastlin, živali in vodnih virov. O tem in o potrebnih ukrepih ter omejitvah pa sproti obveščati prebivalstvo.

2 OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Občina Dolenjske Toplice je na območju splošne pripravljenosti in v skladu z določili temeljnega načrta izdelala načrt zaščite in reševanja za izvajanje dolgoročnih ukrepov ob jedrski nesreči v NEK, ukrepov, ki so predvideni ob nesreči v jedrskih objektih v tujini in ob drugih izrednih dogodkih v zvezi z jedrsko ali radiološko nesrečo.

Z Načrtom zaščite in reševanja za občino Dolenjske Toplice se načrtujejo in opredeljujejo vsa poglavja temeljnega načrta, predvsem pa:

- izvajanje dolgoročnih zaščitnih ukrepov in zaščitnih ukrepov na območju splošne pripravljenosti ob jedrski nesreči v NEK in ukrepov ob drugih izrednih dogodkih;
- sprejem in namestitvev evakuiranih prebivalcev iz Posavja ob jedrski nesreči v NEK.

Ob jedrski ali radiološki nesreči se v Dolenjski regiji načrtuje tudi prevzem funkcij iz ReCO Brežice v ReCO Novo mesto.

Temeljni načrt je državni načrt, občinski načrt **še ni usklajen** z Načrtom zaščite in reševanja ob jedrski nesreči na območju Dolenjske regije, verzija 2.0 (900-1/2013-332 - DGZR) in Državnim načrtom zaščite in reševanja ob jedrski nesreči, verzija 3.0 (84300-4/2010/3), ki določa v točki 2.1.4, da se v Dolenjski regiji in njenih občinah izdelajo načrti zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči za izvajanje dolgoročnih zaščitnih ukrepov ob jedrski nesreči v NEK in ukrepov ob drugih izrednih dogodkih.

2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč se ob jedrski nesreči organizira v skladu z načeli, ki jih določa Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ob jedrski nesreči se upoštevajo predvsem načela pravice do varstva in pomoči, načelo javnosti, preventive, odgovornosti in postopnosti pri uporabi sil za zaščito, reševanje in pomoč, načelo varstva reševalcev in drugega osebja.

- **načelo pravice do varstva:** po zakonu ima vsak zagotovljeno pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ob jedrski nesreči imata zaščita in reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi zaščitnimi in reševalnimi dejavnostmi;

- **načelo pomoči:** ob jedrski nesreči je vsak dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih;
- **načelo javnosti:** država in občine morajo zagotoviti, da je prebivalstvo na prizadetem območju obveščeno o nevarnostih;
- **načelo preventive:** država in občine pri zagotavljanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s svojimi pristojnostmi prednostno organizirajo izvajanje preventivnih ukrepov;
- **načelo odgovornosti:** vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- **načelo obveznega izvajanja odločitev:** vodenje zaščite in reševanja temelji na obveznem izvajanju odločitev organov, pristojnih za vodenje Civilne zaščite, in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč, skladno z določili tega načrta;
- **načelo zakonitosti:** nihče ni dolžan in ne sme izvajati odločitve, če je očitno, da bi s tem storil kaznivo dejanje ali kršil mednarodno humanitarno pravo;
- **načelo varstva reševalcev in drugega osebja:** dozne obremenitve oseb, ki sodelujejo pri zaščiti in reševanju, načeloma ne smejo preseči vrednosti doznih omejitev za profesionalne delavce z viri ionizirajočega sevanja, razen če bi s tem obvarovali življenje in zdravje večjega števila ljudi ali preprečili razvoj dogodkov s katastrofalnimi posledicami.

3 ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI

3.1 Temeljne domene načrta

Načrt zaščite in reševanja ob jedrski nesreči v občini Dolenjske Toplice je izdelan za jedrsko nesrečo, pri kateri lahko pride do večjega izpusta radioaktivnih snovi v okolje:

- jedrske nesreče v NEK,
- jedrske nesreče v jedrskih elektrarnah v tujini, s čezmejnimi vplivi na območje občine Dolenjske Toplice,
- smiselno se ga uporabi tudi ob drugih morebitnih izrednih dogodkih.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči v občini Dolenjske Toplice temelji na vnaprej določenih intervencijskih in drugih nivojih v skladu z Uredbo o mejnih dozah, radioaktivni kontaminaciji in intervencijskih nivojih (Uradni list RS, št. 49/04):

- **intervencijski nivoji** so izogibne doze (Izogibna doza je ocenjena vrednost med dozo, ki je posledica izrednega dogodka brez izvajanja zaščitnih ukrepov in dozo zaradi izrednega dogodka ob izvajanju zaščitnih ukrepov), pri katerih začnemo izvajati zaščitne ukrepe za prebivalstvo;

- **akcijski nivoji** so nivoji onesnaženja hrane, pri katerih začnemo uvajati kontrolo nad prehrano;

- **operativni intervencijski nivoji** so neposredno merljivi nivoji, pri katerih začnemo uvajati zaščitne ukrepe za prebivalstvo, izvedeni so iz intervencijskih oziroma akcijskih nivojev.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči v občini Dolenjske Toplice je bolj podrobno razdelan za jedrsko nesrečo v NEK in temelji na klasifikaciji stopnje nevarnosti izrednega dogodka v NEK, ki jo razglasi NEK:

- **stopnja 0 – nenormalni dogodek** (unusual event) se razglasi ob nastanku dogodkov, ki bi lahko ob nepravilnem ukrepanju ali razvoju stanja, ki ga osebje v izmeni jedrske elektrarne ne bi imelo več pod nadzorom, vplivali na varnost elektrarne in bi vodili v višjo stopnjo nevarnosti;

- **stopnja 1 – začetna nevarnost** (alert) se razglasi pri nastanku ali razvoju dogodkov, ki imajo ali bi lahko imeli za posledico zmanjšanje varnosti v jedrski elektrarni. Možen je manjši izpust radioaktivnih snovi, ni pa pričakovati večjega tveganja za okolje;

- **stopnja 2 – objektna nevarnost** (site emergency) se razglasi pri nastanku ali razvoju dogodkov, ki imajo ali bi lahko imeli za posledico večjo odpoved varnostnih funkcij elektrarne in posledično ogroženost osebja jedrske elektrarne in okoliškega prebivalstva. Obstaja možnost ali pa je že prišlo do izpusta radioaktivnih snovi v takem obsegu, ki zahteva zaščitne ukrepe v jedrski elektrarni, vključno z evakuacijo območja jedrske elektrarne in območja, ki je pod neposrednim nadzorom jedrske elektrarne;

- **stopnja 3 – splošna nevarnost** (general emergency) se razglasi, ko grozi oziroma je prišlo do poškodbe ali taljenja sredice z možnostjo poškodovanja zadrževalnega hrama. Obstaja možnost ali pa je prišlo do izpusta radioaktivnih snovi v okolje v tolikšnem obsegu, ki zahteva zaščitne ukrepe na območju izven jedrske elektrarne.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči v občini Dolenjske Toplice temelji na vnaprej določenih območjih načrtovanja zaščitnih ukrepov:

- območje preventivnih zaščitnih ukrepov (OPU) je območje s polmerom 3 km okrog NEK. Znotraj tega območja se takoj ob razglasitvi splošne nevarnosti preventivno evakuira prebivalstvo, če je možno;
- območje takojšnjih zaščitnih ukrepov (OTU) je območje s polmerom 10 km okrog NEK. Zaščitni ukrepi na tem območju se izvajajo na podlagi razvoja nesreče in meritev;
- območje dolgoročnih zaščitnih ukrepov (ODU) je območje s polmerom 25 km okrog NEK. Zaščitni ukrepi se izvajajo na podlagi meritev;
- območje splošne pripravljenosti je celotno območje RS. Zaščitni ukrepi se izvajajo na podlagi meritev.

V območja OPU, OTU in ODU so vključena naselja v celoti, tudi če segajo izven namišljenega kroga, v katerega središču je NEK.

Prebivalci na ogroženem območju morajo biti pravočasno in objektivno obveščeni o razsežnostih nesreče, njenih posledicah, o ukrepanju za zmanjševanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči

Ob nesrečah v tujini in v NEK je občina Dolenjske Toplice na območju splošne pripravljenosti.

3.2 Koncept odziva ob jedrski nesreči v NEK

Koncept odziva ob jedrski nesreči v NEK temelji na stopnjah nevarnosti oziroma klasifikaciji izrednega dogodka – nesreče.

Klasifikacija nevarnosti je v pristojnosti NEK.

Za razvrščanje odstopanj od normalnega obratovanja elektrarne je izdelana naslednja štiri stopenjska lestvica:

1. **nenormalni dogodek**, se razglasi ob nastanku dogodkov, ki bi lahko ob nepravilnem ukrepanju ali razvoju stanja, katerega v jedrski elektrarni ne bi imeli več pod nadzorom, vplivali na varnost elektrarne in bi vodili v višjo stopnjo nevarnosti.
2. **začetna nevarnost**, se razglasi pri nastanku ali razvoju dogodkov, ki imajo, ali bi lahko imeli za posledico zmanjšanje varnosti v jedrski elektrarni. Možen je manjši izpust radioaktivnih snovi, ni pa pričakovati večjega tveganja za okolje.
3. **objektna nevarnost**, se razglasi pri nastanku ali razvoju dogodkov, ki imajo ali bi lahko imeli za posledico večjo odpoved varnostnih funkcij elektrarne in posledično ogroženost osebja jedrske elektrarne in okoliškega prebivalstva. Obstaja možnost, ali pa je že prišlo do izpusta radioaktivnih snovi v takem obsegu, ki zahteva zaščitne ukrepe v jedrski elektrarni, vključno z evakuacijo območja jedrske elektrarne in območja, ki je pod neposrednim nadzorom jedrske elektrarne.
4. **splošna nevarnost** se razglasi, ko grozi, oziroma je prišlo do poškodbe ali taljenja sredice z možnostjo poškodovanja zadrževalnega hrama. Obstaja možnost ali pa je prišlo do izpusta radioaktivnih snovi v okolje v tolikšnem obsegu, ki zahteva zaščitne ukrepe na območju izven jedrske elektrarne.

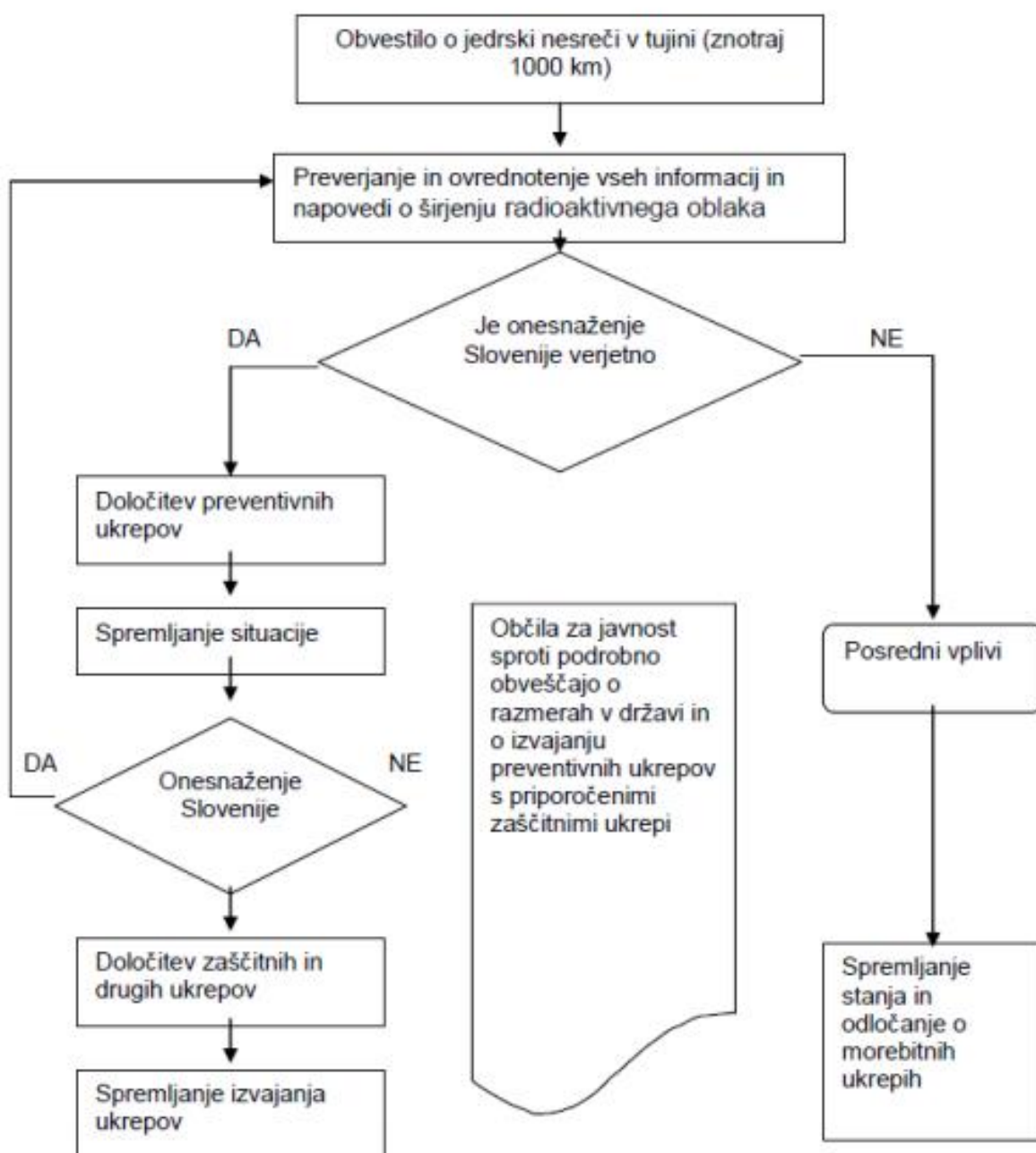
Potek glavnih zaščitno reševalnih dejavnosti ob jedrski nesreči v NEK je prikazan na naslednjem diagramu poteka dejavnosti. Koncept odziva in aktiviranje temeljnega načrta je opisan v poglavju 3.2 Državnega načrta ZR ob jedrski ali radiološki nesreči (verzija 3.0), sprejetega v letu 2010.

3.3 Koncept odziva ob jedrski nesreči v tujini

Koncept odziva ob jedrski nesreči v tujini temelji na oceni možne ogroženosti, na napovedi širjenja radioaktivnega oblaka in možnem neposrednem onesnaženju Slovenije ter na oceni posrednega vpliva.

Potek glavnih zaščitno reševalnih dejavnosti je prikazan na naslednjem diagramu poteka aktivnosti:

Slika 5: Potek reševalnih aktivnosti ob jedrski nesreči v tujini



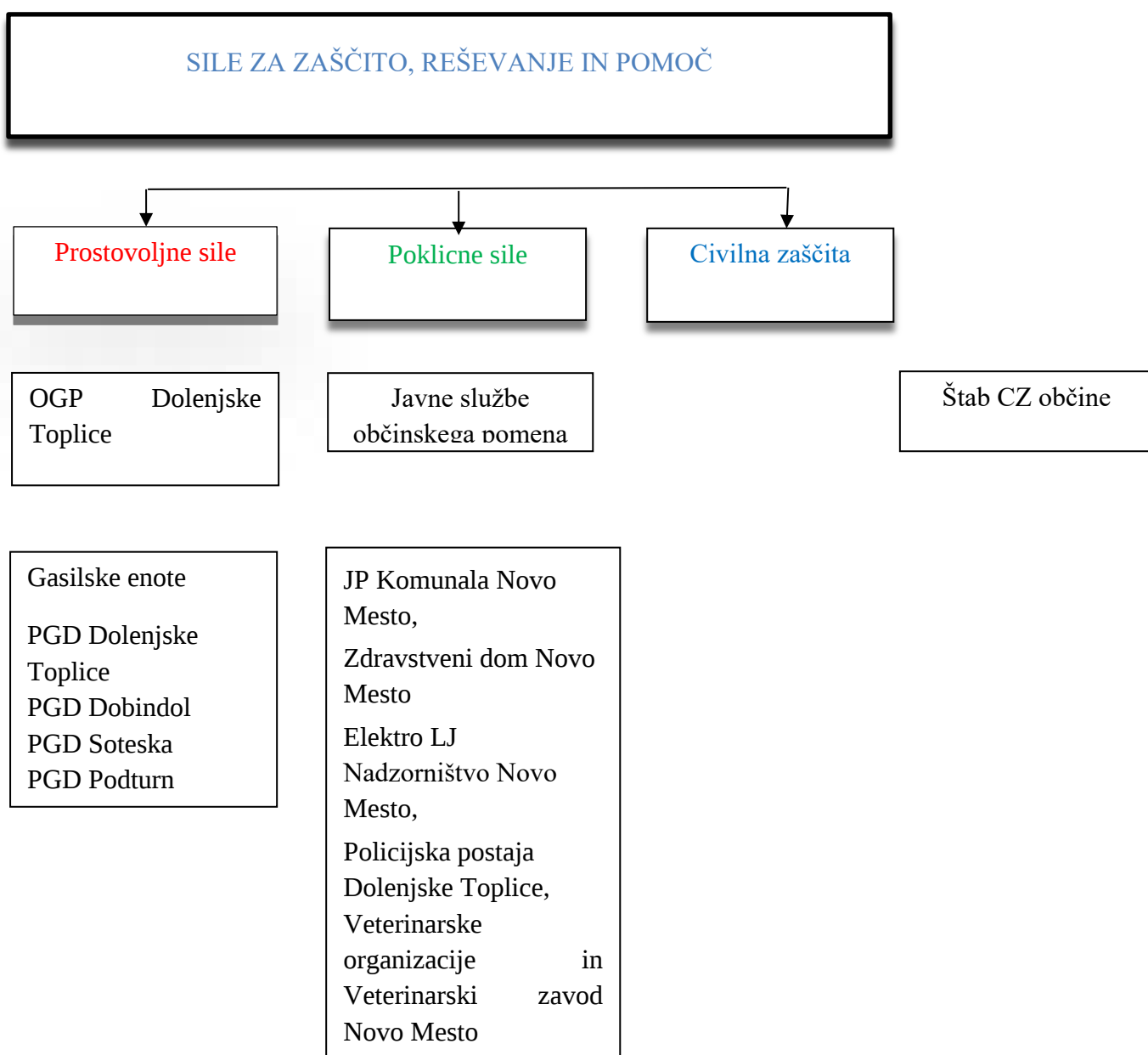
3.4 Uporaba načrta

Načrt zaščite in reševanja ob jedrski nesreči v Občini Dolenjske Toplice se aktivira, ko NEK razglasi splošno nevarnost, oziroma kadar je zaradi nesreče v tujini možen vpliv na območju Slovenije.

Odločitev o uporabi občinskega načrta zaščite in reševanja ob jedrski nesreči pa sprejme poveljnik Civilne zaščite Občine Dolenjske Toplice oziroma njegov namestnik po odredbi regijskega ali poveljnika CZ RS.

4 SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti –



P 1/3	Podatki o poveljniku CZ in njegovem namestniku
P 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P 3/2	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestniki poveljnikov

4.1.1. Občinski organi:

- ♦ Župan in direktor občinske uprave

P – 1/1	Seznam odgovornih oseb občine
P – 1/2	Seznam delavcev občine

4.1.2. Občinske sile za zaščito in reševanje:

- ♦ Organi Civilne zaščite (CZ):
 - Poveljnik CZ občine,
 - namestnik Poveljnika CZ občine,
 - Občinski štab CZ,

P – 1/3	Podatki o Poveljniku CZ in njegovem namestniku
P – 1/4	Seznam članov OŠCZ

P – 4	Podatki o občinskih silah in sredstvih za zaščito in reševanje
-------	--

- ♦ Občinski pogodbeni izvajalci:
 - Pogodbeni izvajalec(i) gradbene stroke,
 - Pogodbeni izvajalec(i) za začasno nastanitev,
 - Pogodbeni izvajalec za zagotavljanje prehrane.

P – 5/6	Pregled pogodbenih izvajalcev
---------	-------------------------------

- ♦ Javne službe za zaščito, reševanje in pomoč:
 - JGS (PGD Dolenjske toplice, PGD Soteska, PGD Dobindol, PGD Podturn),
 - Gasilsko reševalni center Novo mesto
 - Zdravstveni dom Novo mesto – Ambulanta Dolenjske Toplice
 - Elektro Novo mesto,
 - JP Komunala Novo mesto

- Policijska postaja Dolenjske toplice,
- Veterinarske organizacije in Veterinarski zavod Novo mesto.
- ♦ Enote ter službe društev in drugih nevladnih organizacij:
 - OZ Rdečega križa in Slovenski Karitas,

P – 3/1	Podatki gasilskih enot širšega regijskega pomena
P – 3/2	Podatki prostovoljnih gasilskih enot
P – 5/1	Seznam humanitarnih organizacij
P – 5/2	Pregled centrov za socialno delo
P – 5/3	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 5/5	Pregled veterinarskih organizacij

4.1.3. Komisija za ocenjevanje škode

- ♦ Občinska komisija za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah

P – 6/5	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah
---------	--

- ♦ **Enote, službe in centri za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih organizirajo državni organi:**

- ekološki laboratorij z mobilno enoto (ELME),
- mobilna enota ekološkega laboratorija (MEEL),
- enota za higiensko-epidemiološko delo,
- enota za zaščito in reševanje ob nesrečah s klorom ter drugimi jedrkimi snovmi,
- mobilna enota za meteorologijo in hidrologijo,
- enota reševalcev z reševalnimi psi,
- enota za reševanje ob rudniških nesrečah,
- enota za identifikacijo mrtvih.

4.2. Materialno – tehnična sredstva za izvajanje načrta

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči v primeru jedrske ali radiološke nesreče se uporabijo obstoječa sredstva, ki jih občina zagotavlja na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. Po potrebi se uporabi tudi sredstva šol, vrtcev in Term Dolenjske Toplice (v dogovoru). Prav tako bi sodelovali s podjetniki, ki bi uporabljali lastno opremo. V primeru potrebe po dodatnih sredstvih, ki jih ne bi mogli pridobiti znotraj občine, bi za pomoč prosili najprej sosednje občine, nato regijo oziroma državo.

O pripravljenosti in aktiviranju opreme in sredstev CZ odloča Poveljnik CZ občine, opreme in sredstev GZ pa poveljnik OGP Dolenjske Toplice.

Materialno - tehnična sredstva se načrtujejo za:

- zaščitno in reševalno opremo ter orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci),
- materialna sredstva za ZRP iz državnih rezerv.

P-6/8	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
-------	--

4.3 Finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva se načrtujejo za:

- redne stroške (stroški usposabljanj, nakupa in vzdrževanja opreme, vaj, drugi redni stroški); ti stroški se krijejo iz proračuna občine Dolenjske Toplice,
- stroške v primeru nesreče.
- stroške operativnega delovanja (povračilo stroškov za aktivirane pripadnike CZ in pripadnikov drugih enot, zavarovanje) in materialni stroški (npr. stroški namestitve prebivalcev); ti stroški se krijejo iz sredstev proračunske rezerve,
- stroške dodatnega vzdrževanja in servisiranja uporabljene opreme,
- materialne stroške (prevozni stroški in storitve, gorivo, mazivo),
- stroške usposabljanja.

Stroške v zvezi z delovanjem občinskih enot Civilne zaščite in Občinskega štaba Civilne zaščite krije občina Dolenjske Toplice. Materialno tehnična sredstva ZiR se hranijo v skladišču CZ občine Dolenjske Toplice (prostor PGD Dolenjske Toplice) in se lahko uporabijo v primeru posredovanja in aktiviranja ali mobilizacije sil za ZiR. Finančna sredstva se koristijo skladno z letnim finančnim načrtom na predlog skrbnika postavk ZiR in po opravljeni predhodni notranji kontroli ustreznega koriščenja sredstev s strani vodij oddelkov in odobritvi župana Občine Dolenjske Toplice.

Za odpravljanje posledic jedrske ali radiološke nesreče (zaščita in reševanje ljudi, živali in premoženja, obnova uničene in poškodovane komunalne, cestne infrastrukture, objektov, ...) se koristijo sredstva obvezne proračunske rezerve občinskega proračuna (o uporabi odloča Občinski svet), državne pomoči in sredstva zavarovalnic.

D-1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta
-----	--

5 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

Pristojni organi in pooblaščen organizacije spremljajo obratovanje NEK in drugih jedrskih ter sevalnih objektov v RS. Poleg tega nadzirajo tudi ravnanje z radioaktivnimi viri in drugimi viri sevanja ter spremljajo radioaktivnost v okolju.

5.1 Opazovanje, obveščanje in alarmiranje ob jedrski nesreči v NEK

5.1.1 Začetno obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči

Začetno obvestilo o jedrski ali radiološki nesreči sporočijo jedrski ali sevalni objekti (NEK, TRIGA in CSRAO) ali imetniki radioaktivnega vira, policija, občani, ReCO ali CORS ali URSJV. Informacija o jedrski ali radiološki nesreči iz tujine prispe neposredno na CORS in na URSJV.

Za dogodke v NEK je obveščanje razdelano v nadaljevanju, za druge dogodke CORS obvesti URSJV in se o nadaljnjih aktivnostih (obveščanje, intervencija) posvetuje z dežurnim inšpektorjem URSJV.

5.1.2 Obveščanje o jedrski ali radiološki nesreči v NEK

5.1.2.1 Obveščanje iz NEK

O pošiljanju prvega obvestila o izrednem dogodku v NEK, NEK obvesti ReCO na številko 112, le ta pa CORS. NEK o začetku izrednega dogodka obvesti tudi CORS in URSJV po posebni telefonski liniji.

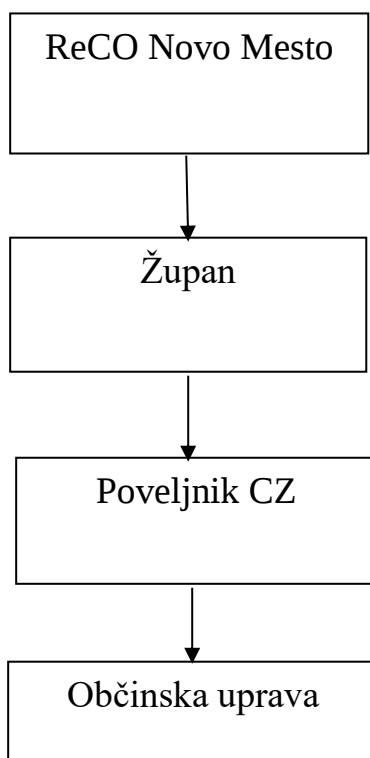
NEK pošlje obvestilo o izrednem dogodku na posebnem obrazcu preko medresorskega komunikacijskega sistema (MKSID) oziroma po telefaksu na ReCO, CORS in URSJV. Prvo obvestilo mora prejemnik potrditi po telefonu ali po drugih vrstah zvez. V primeru odpovedi telefonskih zvez in sistema MKSID, NEK posreduje obrazec samo na ReCO s pomočjo govornega prenosa po zvezah ZA-RE PLUS. Na isti način ReCO posreduje obvestilo na CORS, ta pa na URSJV.

NEK obvešča najkasneje v 15 minutah po določitvi stopnje nevarnosti in drugih bistvenih spremembah, sicer na vsakih trideset minut ves čas izrednega dogodka.

5.1.2.2 Obveščanje pristojnih ob razglasitvi objektne, oziroma splošne nevarnosti v NEK

ReCO Novo Mesto obvesti:

- župana Občine Dolenjske Toplice,
- poveljnika CZ Občine Dolenjske Toplice,
- namestnika poveljnika CZ Občine Dolenjske Toplice
- občinsko upravo.



5.1.2.3 Obveščanje pristojnih organov v občini

ReCO Novo Mesto ob razglašeni objektni oz. splošni nevarnosti obvesti župana Občine Dolenjske Toplice in poveljnika CZ občine Dolenjske Toplice. Praviloma se obveščanje konča, ko operativec obvesti prvega po seznamu, nato se izvede medsebojno obveščanje vseh odgovornih v občini Dolenjske Toplice. Obvestilo se posreduje po razpoložljivih sredstvih zvez (GSM, radijska zveza, telefon).

Po nalogu župana je direktor občinske uprave odgovoren, da obvesti ostale odgovorne delavce v občinskih upravi, ki so odgovorni za delo posameznih služb. Poveljnik oziroma štab CZ Občine Dolenjske Toplice zbira podatke o izvajanju ukrepov, razmerah in posledicah v občini tudi prek gasilcev in drugih virov ter jih posreduje ReCO (poveljnik odgovoren za komuniciranje).

5.1.2.4 Obveščanje in alarmiranje prebivalcev

Obveščanje javnosti ob jedrski nesreči v NEK pomeni sprotno seznanjanje prebivalcev s stanjem, ki je nastalo kot posledica izrednega dogodka v NEK, pričakovanim potekom nesreče ter v primeru izpusta radioaktivnih snovi o širjenju radioaktivnega oblaka in ukrepih in nalogah zaščite, reševanja in pomoči, ki so bili uvedeni v Sloveniji v zvezi z nesrečo.

Obveščanje javnosti se začne ob razglasitvi objektna nevarnosti v NEK in ob neposredni nevarnosti zaradi radioaktivnega oblaka na območju Slovenije ob nesreči v jedrski elektrarni v tujini.

Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.

Informacije ob jedrski ali radiološki nesreči bodo občanom posredovane preko osrednjih in lokalnih medijev in na druge krajevno običajne načine.

Prebivalci na ogroženem območju bodo o začetku izvajanja zaščitnih ukrepov obveščeni z alarmnim znakom za neposredno nevarnost (alarmirani), čemur bodo sledila navodila za izvajanje ukrepov preko osrednjih in lokalnih medijev oziroma na druge ustrezne načine (npr. razglas).

Ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah se informacijski centri organizirajo po potrebi. Preko informacijskih centrov prebivalci pridobivajo informacije o:

- posledicah nesreče,
- vplivih izrednega dogodka na prebivalstvo in okolje,
- pomoči, ki jo lahko pričakujejo,
- ukrepov za omilitev nesreče,
- izvajanju osebne in vzajemne zaščite in sodelovanju pri izvajanju zaščitnih ukrepov.

Navodila ogroženim prebivalcem glede zaščitnih ukrepov so odvisna od nevarnosti. Predlog zaščitnih ukrepov pripravi URSZR, odredi pa poveljnik CZ RS.

Občina Dolenjske Toplice za dodatne informacije občanov objavi telefonsko številko informacijske pisarne, kjer bodo lahko občani dobili vse dodatne informacije.

V takih primerih so za takojšnje posredovanje sporočil občinskih organov za javnost pristojna:

- Radio Krka
- Radio Aktual Studio D
- Televizija Slovenija,
- Radio Slovenija,
- Slovenska tiskovna agencija,
- po potrebi tudi drugim medijem.

P - 2/1	Pregled sredstev javnega obveščanja, ki so zadolžene za obveščanje ob naravnih in drugih nesrečah
N – 01	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskih centrov

Ob jedrski nesreči na naseljenem območju, ko so zaradi radioaktivnega oblaka oziroma zaradi nastanka verižne reakcije ogrožena življenja ljudi, oziroma je potrebno začeti z izvajanjem določenih zaščitnih ukrepov, prebivalstvo opozorimo na bližajočo se nevarnost s sirenami z alarmnim znakom za preplah oz. na krajevno običajen način.

5.2 OBVEŠČANJE OB JEDRSKI NESREČI V TUJINI

Po oceni pristojnih državnih organov o možnih vplivov jedrske nesreče v tujini na Slovenijo, pošlje ReCO Novo Mesto v občino Dolenjske Toplice začetno obvestilo.

ReCO Novo Mesto obvešča:

- župana Občine ali
- poveljnika CZ občine
- direktorja občinske uprave,
- poveljnika OGP Dolenjske Toplice

Glede na oceno nevarnosti širitve jedrskega oblaka se v Občini Dolenjske Toplice izvaja obveščanje podobno kot ob nesreči v NEK.

P-1/3 Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ	
D-7 Navodilo prebivalcem kako ravnamo ob jedrski ali radiološki nesreči	
P- 7 Pregled javnih in drugih služb	
P – 5/1	Seznam humanitarnih organizacij
P – 5/2	Pregled centrov za socialno delo
P – 5/3	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 5/5	Pregled veterinarskih organizacij

6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1 Aktiviranje organov in strokovnih služb ob jedrski nesreči v NEK

Aktiviranje pristojnih organov in služb ob jedrski nesreči v NEK poteka glede na razglašeno stopnjo nevarnosti v NEK (Slika 6).

Stopnja 2

- štab CZ Dolenjske regije,
- Izpostava URSZR Novo mesto,
- regijski informacijski center,
- poveljniki CZ občin ki sprejmejo evakuirane prebivalce iz 3 km pasu in občin v katerih so predvidene točke nadzora z možnostjo dekontaminacije.

Stopnja 3

Poleg aktiviranih v stopnji 2 se aktivirajo še:

- poveljniki CZ vseh občin v regiji.

Na podlagi presoje situacije lahko Poveljnik CZ RS v dogovoru s poveljnikom CZ Dolenjske regije, ta pa v dogovoru z občinskimi poveljniki aktivirajo oziroma skličejo tudi druge sile za ZRP in prav tako odredijo stanje pripravljenosti določenih sil za ZRP.

stopnja 0	stopnja 1	stopnja 2	stopnja3
		• štab CZ Dolenjske regije, • Izpostava URSZR Novo mesto, • regijski informacijski center, • poveljniki CZ občin ki sprejmejo evakuirane prebivalce iz 3 km pasu in občin v katerih so predvidene točke nadzora z možnostjo dekontaminacije	
			• Poleg stopnje 2 še • Poveljniki CZ vseh občin

Na podlagi obvestila o razglasitvi splošne nevarnosti v NEK poveljnik CZ občine Dolenjske Toplice sprejme odločitev o aktiviranju članov štaba CZ.

P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
-----	---

6.2 Aktiviranje sil občine Dolenjske Toplice za ZRP ob nesreči v NEK

O pripravljenosti in aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč v občini Dolenjske Toplice poveljnik CZ občine Dolenjske Toplice ali njegov namestnik odloča v skladu z nastalo situacijo po lastni presoji in v skladu z odločitvami poveljnika CZ RS ali poveljnika CZ za Dolenjsko regijo.

Slika 6: Aktiviranje pristojnih organov in služb ob jedrski nesreči v NEK

DOKUMENTACIJA POSTOPEK	DIAGRAM POTEKA DEJAVNOSTI	PRIMARNA ODGOVORNOST
	VZPOSTAVITEV PRIPRAVLJENOSTI OBČINSKIH SIL ZA ZRP	POVELJNIK CZ OBČINE
POROČANJE O STANJU	↓ PRESOJA RAZMER	OŠCZ
ODREDBA POVELJNIKA CZ OBČINE	↓ ODLOČANJE O AKTIVIRANJU SIL ZA ZRP	POVELJNIK CZ OBČINE
NAČRT AKTIVIRANJA SIL ZRP	↓ POZIVANJE OBČINSKIH SIL ZA ZRP	OBČINA
ODREDBA POVELJNIKA CZ OBČINE DELOVNI NALOG	↓ DOLOČITEV DELOVIŠČA IN IZDAJANJE DELOVNIH NALOGOV ZA ENOTE	POVELJNIK CZ OBČINE
POGODBE	↓ OSKRBA OBČINSKIH SIL ZA ZRP	OBČINA
POROČILA	↓ SPREMLJANJE DELOVANJA OBČINSKIH SIL ZA ZRP	OŠCZ POVELJNIK CZ OBČINE

P-1 Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ

P- 7 Pregled javnih in drugih služb

6.3 Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč ob jedrski nesreči v tujini

Ob jedrski nesreči v tujini, o aktiviranju občinskih sil odloča poveljnik CZ Občine, na podlagi odločitve poveljnika CZ RS o izvajanju zaščitnih ukrepov na območju Dolenjske regije.

Potrebne sile zaščite, reševanja in pomoči v občini Dolenjske Toplice se aktivirajo, če je glede na pričakovane posledice nesreče potrebno izvajati ukrepe ali naloge zaščite, reševanja in pomoči v občini.

6.4 Aktiviranje sredstev pomoči

Poveljnik CZ občine na zahtevo vodij intervencijskih enot in služb presodi potrebe po materialnih in finančnih sredstvih. V primeru uporabe vseh razpoložljivih materialnih sredstev v občini poveljnik preko ReCO oziroma poveljnika CZ za Dolenjsko regijo zaprosi za državno pomoč. To odobri poveljnik CZ RS ali njegov namestnik oziroma direktor URSZR. Materialna pomoč države bi obsegala:

- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki je na kraju nesreče ni mogoče dobiti,
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v finančnih sredstvih,
- pomoč v hrani, pitni vodi, zdravilih, obleki, obutvi ipd,
- pomoč v krmi za oskrbo živine,
- pomoč pri začasni nastanitvi prebivalcev.

P-1 Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-6 Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P- 7 Pregled javnih in drugih služb

7 UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1 Organi in njihove naloge

Vodenje sil za ZRP je urejeno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Po tem zakonu se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Posamezni državni organi imajo ob jedrski ali radiološki nesreči naloge, določene v državnem načrtu (7. poglavje), ki jih razdelajo v načrtih dejavnosti. Le-te morajo uskladiti tudi s pristojnimi organi občin, kot so župan občine, poveljnik CZ občine in drugi.

7.1.1 Občinski organi

Župan:

- skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- sprejme načrte zaščite in reševanja;
- skrbi za izvajanje ukrepov za preprečitev in zmanjšanje posledic nesreče;
- skrbi za obveščanje prebivalstva o nevarnostih, o stanju varnosti in o sprejetih zaščitnih ukrepih;
- opravlja naloge iz svoje pristojnosti;

Direktor občinske uprave:

- na predlog Poveljnika CZ odredi in koordinira ukrepe drugih oddelkov občinske uprave in javnih podjetij in zavodov iz občinske pristojnosti.

Občinska uprava in občinski svet:

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči;
- zagotavlja pogoje dela za poveljnika CZ in OŠCZ;
- zagotavlja informacijsko podporo pri izvajanju nalog;
- nudi pomoč tehničnih služb s področja okolja in prostora;
- nudi pomoč službe za družbene dejavnosti;
- organizira delo in zagotavlja pogoje za delo komisije za ocenjevanje škode;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti;

Komisija za ocenjevanje škode

- ♦ ocenjevanje škode po jedrski ali radiološki nesreči po prejetem sklepu o pričetku postopka za oceno škode, ki ga izda URSZR.

7.1.2 Organi vodenja

Poveljnik CZ:

- odreja aktiviranje Civilne zaščite in drugih sil za ZiR;
- vodi in usmerja ZRiP ob naravnih in drugih nesrečah;
- odreja umik ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območij;
- odreja uporabo določenih sredstev zvez oziroma njihovo vzpostavitev;
- odreja uporabo tujega zemljišča za potrebe ZiR;
- odreja obvezno sodelovanje državljanov v ZiR v skladu z njihovimi sposobnostmi in sredstvi za ZiR;

OŠCZ:

- nudi Poveljniku CZ strokovno pomoč pri vodenju nalog ZRiP;
- organizira in izvaja reševalne intervencije iz občinske pristojnosti;
- zagotavlja informacijsko podporo;
- zagotavlja logistično podporo občinskim silam ZiR;
- opravlja administrativne in finančne zadeve.

Poveljnik OGP Dolenjske Toplice:

- določa gasilske ekipe za sodelovanje in pomoč pri izvedbi ZRP ukrepov,
- koordinira aktivnosti s poveljnikom CZ oz. OŠCZ,
- poroča poveljniku CZ o situaciji in izvajanju ukrepov ZRP.

7.1.3. Občinske sile

Enote in službe Civilne zaščite:

- Opravljajo tiste naloge ZRP zaradi katerih so ustanovljene in sicer takrat, kadar jih ni mogoče zagotoviti s prostovoljnimi in poklicnimi izvajalci, javnimi službami, pogodbenimi izvajalci in drugimi.

7.1.4 Občinski pogodbeni izvajalci

Pogodbeni izvajalci gradbene stroke:

- gradbeno tehnični posegi v prostoru po navodilih poveljnika CZ

Pogodbeni izvajalci za zagotovitev prehrane:

- priprava prehrane za potrebe sistema zaščite in reševanja

Pogodbeni izvajalci za začasno nastanitev:

- začasna nastanitev in osnovna oskrba ogroženih in prizadetih občanov

7.1.5 Druga podjetja, zavodi, organizacije javnega značaja

OGP Dolenjske Toplice:

- izvaja vse naloge ZRP ob požarih v skladu s pravili stroke,
- sodeluje in pomaga pri oskrbi s pitno vodo,
- sodeluje in pomaga pri izvedbi ukrepov ZRP ob jedrski ali radiološki nesreči,
- sodeluje ali izvaja zavarovanje lokacije in/ali območja nesreče ter infrastrukturnih naprav in napeljav ob jedrski ali radiološki nesreči,
- organizira ali sodeluje pri izvedbi takojšnjega začasnega umika prizadetih in ogroženih ljudi, živali in premoženja,
- izvaja določene naloge tehničnega reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči,
- izvaja splošno reševalne naloge ob jedrski ali radiološki nesreči,
- sodeluje in pomaga pri izvajanju intervencijske sanacije in pri odpravi drugih posledic ob jedrski ali radiološki nesreči.

Javno podjetje komunala Novo mesto:

- izklop vodovoda in vzdrževanje sistema oskrbe s pitno vodo ob jedrski ali radiološki nesreči.

Zdravstveni dom Novo mesto – Ambulanta Dolenjske Toplice:

- prva pomoč in nujna medicinska pomoč poškodovanim in obolelim ob jedrski ali radiološki nesreči,
- sodelovanje z OŠCZ ob jedrski ali radiološki nesreči.

Policijska postaja Dolenjske Toplice

- varuje življenje, osebno varnost in premoženje ljudi na prizadetem območju;
- ureja promet v skladu z določenim prometnim režimom;
- vzdržuje javni red;
- v skladu z nastalimi razmerami preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške;
- sodeluje pri izvajanju humanitarnih, oskrbovalnih, izvidovalnih in drugih nalog;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti v skladu z zakonom o organizaciji in delovnem področju ministrstev.

Elektro Novo mesto:

- vzpostavi takojšen nadzor nad okvaro elektro infrastrukture;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Veterinarske organizacije:

- dajanje prve veterinarske pomoči poškodovanim živalim,
- zasilni zakol poškodovanih živali,
- odstranjevanje živalskih trupel ter
- izvajanje drugih higienskih in proti epidemijskih ukrepov za zaščito živali.

Uprava za varno hrano, veterino in varstvo rastlin, območni urad Novo mesto

- spremlja gibanje obolele živine v regiji,
- izdaja navodila za zdravljenje obolele in poškodovane živine,
- sodeluje z Veterinarsko upravo Republike Slovenije in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Slovenska vojska:

- izvaja radiološki, dozimetrični in meteorološki monitoring, izvidovanje ogroženih področij in označevanje kontaminiranega zemljišča skupaj z drugimi silami za ZRP,
- izvaja radiološko dekontaminacijo ljudi, materialnih dobrin in zemljišč skupaj z drugimi silami za ZRP,
- izvaja vzorčenje,
- izvaja radiološke laboratorijske analize vzorcev,
- nudi pomoč pri izvajanju osnovnih ukrepov zaščite pred radiološko kontaminacijo,
- organizira zaščito in reševanje pripadnikov SV ter sredstev, ki jih upravlja,
- nudi pomoč pri evakuaciji civilnega prebivalstva,
- nudi pomoč pri zagotavljanju pogojev za namestitve in oskrbo ogroženega prebivalstva v primeru evakuacije,
- skladno s svojimi pristojnostmi usklajuje sodelovanje enot in služb SV pri izvajanju nalog ZRP,
- skladno s pristojno zakonodajo zagotavlja uporabo materialnih sredstev SV za ZRP in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto

- izdelava oceno posledic ogroženosti kulturne dediščine na prizadetem območju,
- usmerja aktivnosti za zaščito in reševanje kulturne dediščine, določi ustrezne lokacije, zagotavlja delovno silo, materialna sredstva ter rešitve za zavarovanje kulturne dediščine,
- organizira in usposablja strokovne ekipe za zaščito in obnovo kulturne dediščine,
- izdelava program celovite obnove poškodovanih kulturnih spomenikov in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

OZ RK Novo mesto

- sodelovanje pri oskrbi prizadetega prebivalstva z najnujnejšimi živili, oblačili, vodo in drugimi najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami,
- opravljanje nalog prve medicinske pomoči,

- spremljanje in oskrba evakuiranega prebivalstva,
- usposabljanje bolničarjev prve pomoči in organiziranje enot prve pomoči,
- opravljanje nalog v zvezi z obveščanjem, evidentiranjem in poizvedovanjem za žrtvami in prizadetimi v naravnih in drugih nesrečah.

Slovenski Karitas

- sodelovanje pri oskrbi prizadetega prebivalstva z najnujnejšimi živili, oblačili, vodo in drugimi najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami.

P-1 Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-6 Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P- 7 Pregled javnih in drugih služb

7.2 Operativno vodenje

Operativno strokovno vodenje sil za ZRP izvajajo poveljniki CZ ob pomoči štabov CZ, vodje intervencij in vodje operativnih enot.

Dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč na območju občine operativno vodi poveljnik CZ občine s pomočjo štaba CZ občine, v regiji pa poveljnik CZ regije s štabom CZ regije.

Za vodenje posameznih intervencij za zaščito, reševanje in pomoč, lahko poveljnik CZ občine določi vodjo intervencije.

Štab CZ občine Dolenjske Toplice mora ob jedrski nesreči zagotoviti strokovno svetovanje pripadnikom CZ o izvedbi predlaganih zaščitnih ukrepov na območju občine Dolenjske Toplice, zbirati informacije o izvedenih ukrepih in pripravljati poročila za poveljnika CZ Dolenjske regije.

Posledice jedrske nesreče je treba čim prej ustrezno dokumentirati. Prav tako je treba dokumentirati tudi vse odločitve poveljnika Civilne zaščite občine in drugih organov. Za te naloge je odgovorna strokovna služba – občinska uprava, poveljnik CZ občine Dolenjske Toplice in član štaba za administracijo.

Poveljnik CZ občine Dolenjske Toplice je za svoje delo odgovoren županu in regijskemu poveljniku CZ.

Reševalne akcije neposredno vodijo vodje enot oziroma služb civilne zaščite. Neposredno vodenje operativnih sestavov prostovoljnih organizacij in društev opravljajo pri reševalnih akcijah njihovi poveljniki oziroma vodje.

Štab mora ob jedrski nesreči čim prej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo nujne reševalne pomoči. V tem pogledu tesno sodeluje z vodjo intervencije. Nato pa se mora osredotočiti na izdelavo strategije ukrepanja za zagotovitev osnovnih pogojev za življenje, ki

zajema določitev prednostnih nalog, človeške in materialne vire, operativne rešitve izvedbe zahtevnejših nalog ter nosilce koordinacije. Štab CZ Občine ob jedrski nesreči organizira svoje delo na sedežu občine Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice.

Poveljnik CZ v občini Dolenjske Toplice spremlja razmere in aktivnosti na terenu in o tem poroča poveljniku CZ Dolenjske regije.

7.3 Organizacija zvez

Pri neposrednem vodenju akcij zaščite, reševanja in pomoči ob jedrski ali radiološki nesreči se uporablja sistem zvez zaščite in reševanja (ZARE) v katerem je podsistem radijskih zvez in podsistem osebnega klica. Komunikacijsko središče tega sistema je v ReCO Novo mesto, preko katerega se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne funkcionalne telekomunikacijske sisteme.

Za operativne zveze pri vodenju akcije zaščite, reševanja in pomoči (zveza med štabom CZ, vodjem intervencije, ReCO) se uporablja 23. repetitorski kanal (SD) radijskih zvez ZARE. V primeru, da je v reševanje vključen tudi helikopter Slovenske vojske se za medsebojno komuniciranje uporablja 33. kanal radijskih zvez ZARE.

Za operativne zveze v okviru enot in služb, ki izvajajo zaščito reševanje in pomoč ob jedrski nesreči se uporablja simpleksni (SI) kanal radijskih zvez ZARE, ki ga določi ReCO Novo mesto.

Radijske zveze sistema zvez ZARE se uporablja v skladu z navodilom za uporabo radijskih zvez ZARE.

Pri prenosu podatkov in komuniciranju se načeloma uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih. Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka po:

- radijskih zvezah (ZARE, ZARE DMR in ZARE PLUS, ARON),
- paketnem radiu za prenos podatkov in ostalih zvezah Zveze radioamaterjev Slovenije,
- sistemih javne stacionarne telefonije,
- mobilne telefonije,
- prenosnih baznih postajah mobilne telefonije, internetu in - telefaksu.

Pregled repetitorjev:

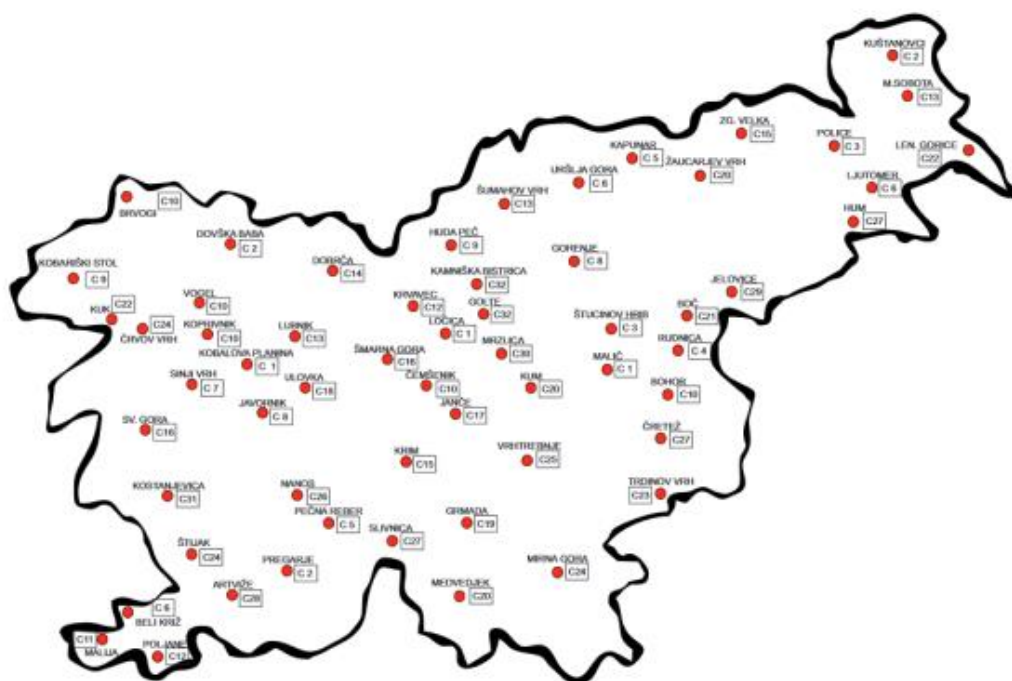
- **ZARE analogni**

Repetitor	kanal
Bohor	A10 (ReCO Brežice)
Vrhtrebnje	A25
Mirna gora	A24

Trdinov vrh	A23
-------------	-----

- Pregled ZARE DMR

Repetitor	kanal
Bohor	D10 (ReCO Brežice)
Vrhtrebnje	D25
Mirna gora	D24
Trdinov vrh	D23



Slika
7:
Repetitorske
lokacije
sistema
ZARE

7.3.1

7.3.1 Uporaba mobilnih repetitorskih postaj ZA-RE

Mobilne repetitorske postaje se uporabljajo za nadomestilo izpadlih repetitorskih postaj radijske mreže sistema zvez ZARE ali za izboljšanje delovanja omenjene mreže v primeru lokacije s

slabšo pokritostjo z radijskim signalom ZARE ali potrebe po dodatnem repetitorju zaradi povečanega radijskega prometa oziroma zahteve zaradi organizacije prometa radijskih zvez ZARE ob jedrski ali radiološki nesreči.

Ob nesreči v NEK bi lahko za območje regije okrepili radijske zveze s postavitvijo mobilnih repetitorskih postaj na Bohorju, Kumu, Trški gori in Trdinovem vrhu ali po potrebi na drugi primerni lokaciji. Dokončno se kanale mobilnih repetitorjev določi ob postavitvi repetitorja. Praviloma se uporabljata kanala 31 in 32, možno pa je uporabiti kateri koli repetitorski kanal sistema zvez ZARE

7.3.2 Podsistem osebnega klica

V sistemu zvez ZA-RE deluje tudi podsistem osebnega klica (pozivniki). Ta omogoča pošiljanje pisnih sporočil imetnikom sprejemnikov osebnega klica. Sporočila pošilja ReCO Novo mesto. Oddajniško mrežo sestavlja 47 oddajnikov zgornje mreže in 69 digitalnih repetitorjev.

8 NADZOR RADIOAKTIVNOSTI – MONITORING RADIOAKTIVNOSTI

8.1 Redni monitoring

Redni monitoring radioaktivnosti v okolju poteka na širšem ozemlju države in v neposredni okolici jedrskih in sevalnih objektov v skladu z letnimi programi. Namen monitoringa je spremljanje ravni naravnega sevanja in radioaktivne kontaminacije v okolju, takojšnje opozarjanje ob ugotovljenih povišanih vrednostih ter ocena doze referenčnih skupin prebivalstva. V primeru izrednega dogodka redni monitoring takoj preide v izredni monitoring.

8.2 Izredni monitoring

Izredni monitoring radioaktivnosti okolja je zasnovan na programih rednega monitoringa in se ob izrednem dogodku izvaja v povečanem obsegu, tako glede pogostosti vzorčenja kot merjenja vzorcev, pa tudi glede povečanega števila lokacij. Namen izrednega monitoringa je zagotavljati podatke:

- da se omogoči izračun doz prebivalstva in s tem tudi osnove za priporočanje zaščitnih ukrepov, preklic ukrepov, sanacijo itd.,
- za oceno doz intervencijskega osebja pri izvajanju aktivnosti v kontaminiranih območjih in
- za oceno radioaktivne kontaminacije okolja.

Podatki izrednega monitoringa so naslednji:

- hitrost doze v okolju in ocena prejete doze v določenem obdobju,
- koncentracija radionuklidov v zraku,
- površinska kontaminacija tal in radioaktivnost padavin,
- kontaminacija vode, hrane in krme.

Nadzor radioaktivnosti – radiacijski monitoring ni v pristojnosti občine Dolenjske Toplice ampak ga opravlja Regijska enota za RKB izvidovanje oz. specializirane mobilne enote.

9 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

9.1 Zaščitni ukrepi

Zaščitni ukrepi so ukrepi preprečevanja ali zmanjšanja izpostavljenosti posameznikov virom sevanja. Osnova za določitev zaščitnih ukrepov ob jedrski ali radiološki nesreči so intervencijski nivoji (glej poglavje 3.1). Posamezne zaščitne ukrepe na državni ravni predlaga URSJV, odredi pa jih poveljnik CZ RS. Zaščitne ukrepe lahko predlaga poveljniku CZ RS tudi povzročitelj.

V primeru izrednega dogodka v NEK mora ta predlagati takojšnje zaščitne ukrepe, ki jih usklajuje z URSJV.

Vsi izvajalci zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči na onesnaženem območju morajo biti opremljeni z ustreznimi osebnimi zaščitnimi sredstvi in sredstvi za dozimetrično kontrolo.

9.1.1 Vrste zaščitnih ukrepov

Glede na hitrost ukrepanja so zaščitni ukrepi takojšnji, prehrambni in dolgoročni.

9.1.1.1 Takojšnji zaščitni ukrepi

Namen takojšnjih zaščitnih ukrepov je preprečiti deterministične učinke sevanja, zato jih je treba izvesti čim prej po začetku jedrske ali radiološke nesreče.

V primeru jedrske ali radiološke nesreče se izvajajo naslednji takojšnji zaščitni ukrepi, ki so v pristojnosti občine Dolenjske Toplice:

- zaklanjanje,
- zaužitje tablet kalijevega jodida,

- evakuacija;
- sprejem in oskrba evakuiranih prebivalcev.

Poleg takojšnjih zaščitnih ukrepov, ki so v pristojnosti občine Dolenjske Toplice se pričakuje tudi uvedbo naslednjih ukrepov:

- omejitev sevanja in kontaminacije (zavarovanje območja),
- uporaba osebnih zaščitnih sredstev,
- nadzor območja,
- oskrba poškodovanih in obsevanih oseb,
- dekontaminacija ljudi, živali in opreme.

Izvajanje zaščitno-reševalnih ukrepov je v pristojnosti občine. V kolikor občina s svojimi silami in sredstvi ne more izvesti zaščitnih ukrepov zaprosi za pomoč regijo oz. državo.

Zaklanjanje

Zaklanjanje je zadrževanje ljudi in živali v zaprtih prostorih ob izrednem dogodku, da se izognejo dozam zaradi zunanje obsevanosti in vnosa. Zaprti prostor je lahko zaklonišče in tudi običajna zgradba z zaprtimi okni in izklopljeno ventilacijo.

Zaklanjanje traja do 24 ur. Prebivalci se zaklonijo v notranje prostore stavb, zaklonišč ali zaklonilnike, pri čemer je potrebno upoštevati, da določena vrsta zaklanjanja omogoča različno raven zaščite pred vplivi ionizirajočega sevanja.

Na območju občine Dolenjske Toplice bi se ta ukrep izvajal le v skrajnih primerih, ko bi meritve hitrosti doz v okolju pokazale, da je dosežen intervencijski nivo za zaklanjanje in evakuacijo.

Ukrep se razglasi preko sredstev javnega obveščanja.

Zaužitje tablet kalijevega jodida

Zaužitje tablet kalijevega jodida oziroma jodna profilaksa je zaužitje stabilnega joda pred nastankom jedrske ali radiološke nesreče ali tik ob njenem nastanku z namenom zaščititi ščitnico pred obsevanjem zaradi kopičenja radioaktivnega joda.

Za vse prebivalce RS izven 10 km pasu se tablete kalijevega jodida hranijo v bolnišnicah in drugih zdravstvenih organizacijah in se razdelijo glede na potrebo izvajanja jodne profilakse.

Za primer jedrske nesreče v NEK se za vse prebivalce občine Dolenjske Toplice tablete kalijevega jodida hranijo v Splošni bolnišnici Novo mesto.

V primeru potrebe po uporabi tablet kalijevega jodida občina Dolenjske Toplice obvesti svoje prebivalce na krajevno običajen način (preko svoje spletne strani, razglasov na oglasih deskah

in objav v medijih) o nujnosti izvajanja ukrepa in o lokacijah, kjer lahko prebivalci dobijo tablete kalijevega jodida.

Tablete kalijevega jodida občine lahko delijo na naslednje načine:

- po vzoru izvedbe volitev (uporabijo se volišča, obvestijo prebivalce, da dvignejo tablete na pristojnem volišču),
- preko PGD (občine razdelijo tablete zakonitim zastopnikom PGD, obvestijo prebivalce, da dvignejo tablete na sedežu pristojnega PGD).

D-206 Načrt razdelitve kalijevega jodida
--

D-11 Pravilnik o uporabi tablet kalijevega jodida ob jedrski ali radiološki nesreči (MZ)
--

Evakuacija

Evakuacija je organiziran umik ljudi z ogroženega območja. Na območjih, kjer je evakuacija odrejena, se morajo prebivalci preseliti v določen kraj v času in na način, kot je to določeno v načrtu zaščite in reševanja.

Evakuacija se v primeru jedrske nesreče odredi pred izpustom radioaktivne snovi v ozračje ali po prehodu radioaktivnega oblaka, če ni bilo časa za evakuacijo in je bilo predhodno odrejeno zaklanjanje.

Evakuacijo lahko odredi župan občine Dolenjske Toplice. Izvaja jo štab CZ občine s pomočjo gasilskih enot.

Evakuacija bo potekala po posameznih območjih na začasnih zbirališčih na območju Občine Dolenjske Toplice navedenih v prilogi.

Sprejemanje in začasno bivališče za evakuirane z ogroženih območij se uredi z usmeritvijo prebivalcev v za to določene objekte, ki so opredeljeni v Načrtu sprejema in nastanitve ogroženih oseb iz Posavja v občini Dolenjske Toplice. V primeru prevelikega števila prebivalcev pa še na lokacijah gasilskih domov v občini, zdravilišču. Zbiranje podatkov o občanah, ki so ostali brez bivališča ter urejanje sprejemanja in začasnega bivališča izvajajo Poveljnik CZ občine Dolenjske Toplice, Štab CZ občine in PGD.

Občina v sodelovanju z osnovno šolo zdraviliščem evakuiranim prebivalcem zagotavlja oskrbo s hrano in pitno vodo.

Humanitarne organizacije (Rdeči križ, Karitas) in občani v okviru sosedске pomoči zagotavljajo oskrbo z obleko in drugimi življenjskimi potrebščinami.

Začasno nastanitev odreja poveljnik CZ občine Dolenjske Toplice. Za izvedbo poskrbi in usklajuje štab CZ občine ob pomoči vaških svetov, humanitarnih organizacij in občanov v okviru sosedске pomoči. Slednji nudijo pomoč tudi pri morebitni evakuaciji živali.

Župan lahko izjemoma odredi, da morajo lastniki ali uporabniki stanovanjskih hiš začasno sprejeti v stanovanje evakuirane ter ogrožene osebe, če njihove nastanitve ni mogoče

zagotoviti na drug način. Če je le mogoče, moramo urediti nastanitvene zmogljivosti za ljudi na prizadetem območju, čim bližje njihovim domovom.

V kolikor vseh ni mogoče namestiti na lokacije v občini Dolenjske Toplice, se del prebivalcev evakuira v sosednje neprizadete občine ali regije.

Podjetja, ki skrbijo za ceste, poskrbijo za zapore državnih cest med izvajanjem evakuacije, medtem ko zapore občinskih cest izvede občina.

Prav tako moramo poskrbeti za nastanitvene zmogljivosti (hleve) za živino, čim bližje lastnikovim domovom. Ukrep se razglasi preko sredstev javnega obveščanja.

Pri evakuaciji sodelujejo enote CZ, gasilci, policija in po potrebi SV.

Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Nastanitev in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev se izvaja po presoji posledic jedrske ali radiološke nesreče (v primerih, ko prebivalci zaradi ogroženosti življenja morajo zapustiti domove) obsega:

- urejanje začasnih prebivališč,
- nastanitev prebivalcev in
- oskrbo z najnужnejšimi življenjskimi potrebščinami.

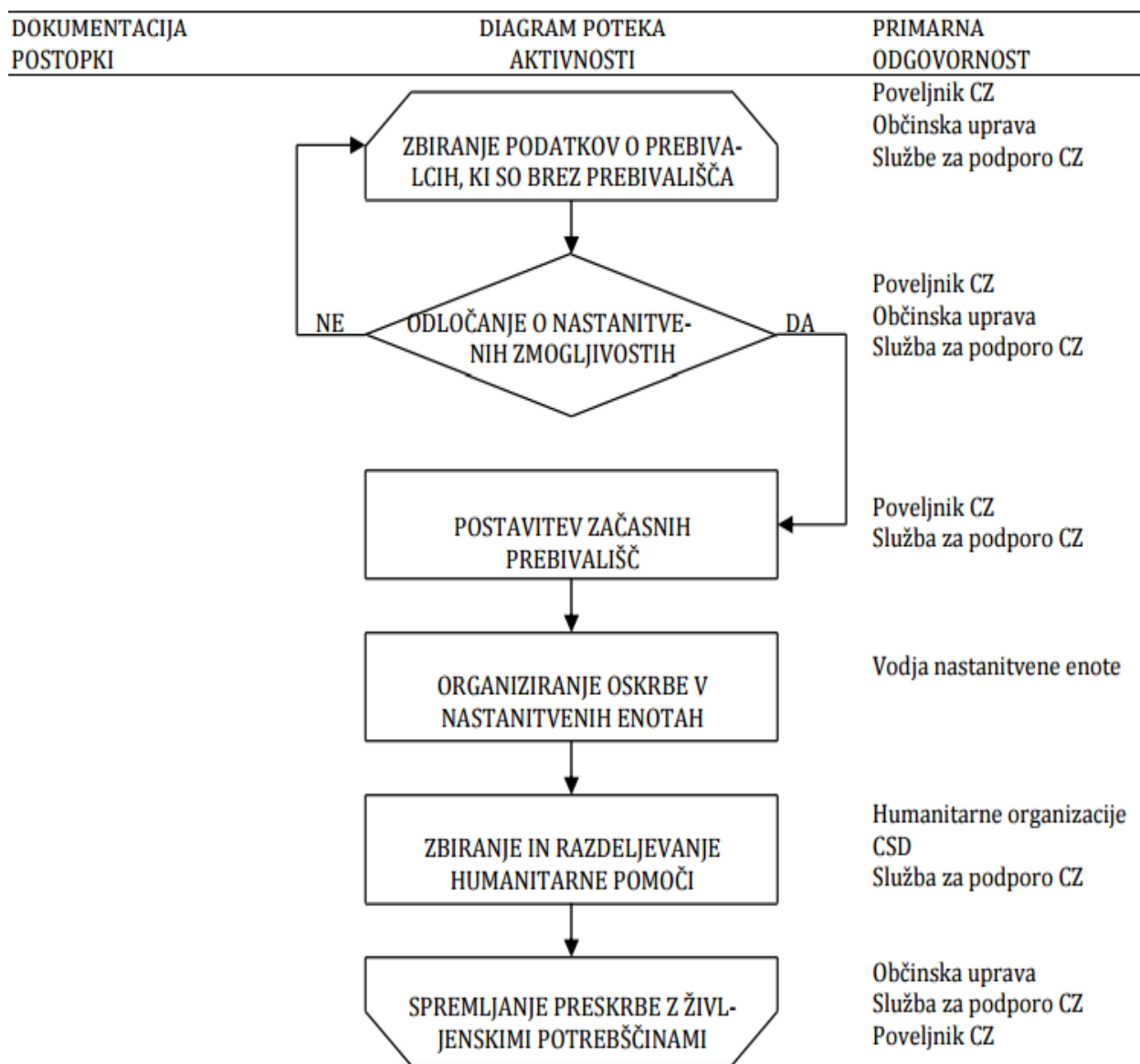
Za nastanitev evakuiranih prebivalcev z ogroženih območij poskrbi občina Dolenjske Toplice, ki tudi izvede evakuacijo. Na evakuacijskih sprejemališčih evakuirani prebivalci prejmejo navodila glede začasne nastanitve in oskrbe. Če zaradi posledic nesreče prebivalci dalj časa ne morejo vrniti na svoje domove, se jih premesti v evakuacijske sprejemne centre oziroma poišče možnost za trajno nastanitev.

Oskrba ogroženih prebivalcev na kraju nesreče se izvaja v primerih, ko prebivalci zaradi ogroženosti življenja morajo zapustiti domove. Zberejo se na predvidenih varnih mestih (sprejemališčih) v bližini stalnih bivališč.

Začasno nastanitev odreja poveljnik CZ občine Dolenjske Toplice, za izvedbo poskrbi in usklajuje štab CZ občine ob pomoči, PGD občine, humanitarne organizacije. O poteku sprejema in oskrbe ogroženega prebivalstva poroča poveljnik CZ občine Dolenjske Toplice, poveljniku CZ za Dolenjsko regijo. Štab CZ za Dolenjsko regijo usklajuje in vodi evakuacijo, če občina ne more poskrbeti za vse ogrožene prebivalce.

Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev se prične izvajati takoj, ko je razglašen ukrep evakuacija.

Slika 8: Shema sprejema in oskrbe ogroženih prebivalcev



Oskrba poškodovanih in obsevanih oseb

Nujna medicinska pomoč se nudi vsem poškodovanim. Splošna bolnišnica Novo mesto nudi specialistično oskrbo poškodovanim in obolelim, ki niso kontaminirani in ne kažejo znakov akutne obolevnosti, kot je na primer bruhanje.

Na Kliniki za nuklearno medicino Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani nudijo oskrbo kontaminiranim osebam in osebam z znaki akutne obsevanosti.

Omejitev sevanja in kontaminacije (zavarovanje območja)

Predvsem ta ukrep izvajamo pri radioloških nesrečah, kjer se ustrezno veliko območje okrog vira sevanja fizično zavaruje. Na ta način se onemogoči dostop ljudem oziroma živalim ter tako prepreči nezgodno obsevanost in širjenje morebitne kontaminacije.

Ukrep izvaja policija oziroma gasilci (preventivno tisti, ki prvi prispe na kraj dogodka).

Uporaba osebnih zaščitnih sredstev

Za zaščito pred vdihavanjem kontaminiranih prasnih delcev v zraku uporabljamo različno respiratorno zaščito. Za zaščito pred kontaminacijo kože in oblačil uporabljamo gumijaste rokavice in ogrinjala.

Nadzor območja

Nadzor območja v občini Dolenjske Toplice, kjer se izvajajo zaščitni ukrepi izvaja policija, ki kontrolira tudi dostope in izhode ljudi teh območij na nadzornih točkah.

Dekontaminacija ljudi, živali in opreme

Ljudi, živali in opremo je potrebno za zmanjšanje nevarnih učinkov sevanja in za zmanjšanje širjenja kontaminacije preveriti in po potrebi dekontaminirati. Preverjanje kontaminacije in dekontaminacije se praviloma izvaja na dekontaminacijskih postajah, ki se organizirajo izven območja zaščitnih ukrepov na nadzornih točkah.

Dekontaminacijo ljudi, živali in javnih površin na območju občine Dolenjske Toplice lahko izvajajo lokalne gasilske enote, regijske gasilske enote, po potrebi pa se lahko zaprosi za pomoč Slovensko vojsko.

P – 6/2	Pregled namestitvenih kapacitet v občini
P – 6/3	Pregled prehrabnih kapacitet v občini
P – 6/4	Pregled lokacij za postavitev zasilnih bivališč

9.1.1.2. Prehrabni zaščitni ukrepi

S prehrabnimi zaščitnimi ukrepi se zmanjša tveganje za stohastične učinke sevanja zaradi vnosa kontaminiranih živil in pitne vode v telo. Prehrabni intervencijski ukrepi trajajo od nekaj dni do nekaj tednov za kratkožive izotope, za dolgožive izotope pa tudi več desetletij.

Prehrabni zaščitni ukrepi so:

- prepoved uporabe kontaminirane hrane in krme,
- prepoved uporabe (pitne) vode in prepoved ali omejitev uživanja določenih živil, predvsem poljščin, sadja in zelenjave ter mleka in mlečnih izdelkov,
- zaščita živali in krme (zadrževanje živali v hlevih, prepoved paše in krmljenja živali s svežo krmo),
- omejitev nabiranja in uporabe poljskih pridelkov in gozdnih sadežev,
- omejitev paše,
- omejitev oziroma prepoved uporabe mesa uplenjene divjadi,
- zaščita virov pitne vode in
- zagotavljanje nadomestne neoporečne hrane, vode in krme.

Prehrambne zaščitne ukrepe na območju občine Dolenjske Toplice izvajajo prebivalci (tudi kot imetniki živali) v okviru osebne in vzajemne zaščite, pristojne javne službe in ustanove s področja oskrbe z vodo, zdravstva in izobraževanja, nosilci živilskih dejavnosti ter nosilci dejavnosti poslovanja s krmo.

Na območju občine Dolenjske Toplice te naloge izvaja javno komunalno podjetje Komunala Novo mesto ter pristojne službe s področja zdravstva (Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano Maribor - NLZOH in Nacionalni inštitut za javno zdravje območna enota Novo mesto- NIJZ) in kmetijstva (Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije - UVHVVR – območna enota Novo mesto, Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, Inšpektorat RS za okolje in prostor).

P-5/1	Pregled človekoljubnih organizacij
D-7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči

9.1.1.3. Dolgoročni zaščitni ukrepi

Z dolgoročnimi zaščitnimi ukrepi se zmanjša tveganje za stohastične učinke sevanja in trajajo od nekaj tednov do nekaj mesecev, lahko pa tudi več stoletij za zelo dolgožive izotope, pri čemer je treba upoštevati ekonomske in socialne posledice teh ukrepov.

Dolgoročni zaščitni ukrepi so:

- začasna preselitev prebivalstva,
- trajna preselitev prebivalstva in
- dekontaminacija okolja.

Dolgoročne zaščitne ukrepe se izvajajo v okviru sanacije po prenehanju izrednega dogodka v okviru rednega dela pristojnih organov in služb.

Na območju občine Dolenjske Toplice bi se ti ukrepi izvajali le v skrajnih primerih, ko bi meritve v okolju pokazale, da jih je potrebno izvesti.

9.1.2. Radiološka zaščita intervencijskega in drugega osebja

Vsi izvajalci zaščitnih ukrepov in nalog ZRP (policija, gasilci, ekipe NMP ...), ki praviloma prvi prispejo na onesnaženo območje in drugo osebje, razen v jedrskih in sevalnih objektih, kjer zaposleno osebje ukrepa najprej, so intervencijsko osebje in morajo biti opremljeni z ustreznimi osebnimi zaščitnimi sredstvi in sredstvi za dozimetrično kontrolo.

Za osebno zaščitno opremo osebja so odgovorni ustanovitelji. Opremljanje iz drugih virov je možno le izjemoma. Za nadzor doznih obremenitev posameznikov, ki niso poklicni delavci z viri ionizirajočega sevanja, skrbijo enote CZ za RKB izvidovanje (regijska enota za RKB).

Merjenje notranje kontaminacije ljudi izvaja Klinika za nuklearno medicino. Preseganje doznih omejitev posameznikom lahko izjemoma odobri le Poveljnik CZ RS ob soglasju specialista zdravnika medicine dela, če:

- je oseba zdrava,
- se oseba prostovoljno odloči za izvedbo naloge,
- je izurjena za izvedbo naloge,
- je seznanjena s tveganjem in
- če je izvedba te naloge pogoj za reševanje ali zaščito večjega števila neposredno ogroženih oseb.

9.1.3 Območje splošne pripravljenosti (celotno območje RS)

Zaščitni ukrepi na območju celotne RS se izvajajo na podlagi rezultatov modelov in meritev radioaktivnosti.

Zaščitni ukrepi na območju občine se izvajajo na podlagi rezultatov nadzora radioaktivnosti, ki ga izvajajo pristojne ustanove za redni nadzor radioaktivnosti, enote za RKB izvidovanje in ELME, po potrebi tudi enote Slovenske vojske.

9.1.4 Izvajanje ukrepov v primeru nesreče v NEK

Glede na oddaljenost občine Dolenjske Toplice od NEK bi se na območju občine glede na splošno pripravljenost izvajali predvsem naslednji ukrepi:

- prepoved uporabe (pitne) vode in prepoved ali omejitev uživanja določenih živil (sadje, zelenjava, poljščine),
- zaščita krme za živali ter živine (zadrževanje v hlevih, prepoved paše in hranjena s svežo krmo), - omejitev gibanja na prostem,
- omejitev nabiranja in uporabe poljskih pridelkov in gozdnih sadežev,
- omejitev paše,
- omejitev lovljenja živali,
- zaščitni ukrepi v kmetijstvu,
- zaščita virov pitne vode.

9.1.5 Zaščitni ukrepi ob jedrski nesreči v tujini

Ob jedrski nesreči v tujini v oddaljenosti 1.000 km od območja občine Dolenjske Toplice se poleg določenih ukrepov, predvidenih za območje dolgoročnih zaščitnih ukrepov, izvaja zlasti nadzor okolja in hrane (ukrepi navedeni v predhodni točki 9.1.1).

Ob hudi jedrski nesreči v elektrarni znotraj 300 km območja ter ob neugodnih vremenskih razmerah je možna tudi uporaba tablet kalijevega jodida.

9.1.6 Izvajanje zaščitnih ukrepov ob drugih jedrskih ali radioloških nesrečah

V primeru drugih jedrskih ali radioloških nesreč za takojšnje zaščitne ukrepe na lokaciji poskrbijo upravljavci objektov oziroma imetniki radioaktivnih virov, v nasprotnem primeru pa je potrebna takojšnja intervencija:

- zavarovanje območja izvede policija ali poklicni gasilci oziroma prvi, ki prispe na kraj dogodka,
- pri intervenciji sodelujejo pristojne javne službe in pooblašene organizacije (npr. ELME, ZVD).

Na državni ravni se za druge jedrske ali radiološke nesreče odredijo ustrezni zaščitni ukrepi (glej 9.1) glede na vrsto dogodka, okoliščine in možen razvoj dogodka.

Omejitev sevanja in kontaminacije oziroma zavarovanje območja izvajamo pri radioloških nesrečah, kjer se ustrezno veliko območje okrog vira sevanja fizično zavaruje. Na ta način se onemogoči dostop ljudem oziroma živalim ter tako prepreči nezgodno obsevanost in širjenje morebitne kontaminacije.

Na ravni občine Dolenjske Toplice se za druge jedrske ali radiološke nesreče na zahtevo Poveljnika CZ občine Dolenjske Toplice po posvetu s Poveljnikom CZ za Dolenjsko regijo odredijo ustrezni zaščitni ukrepi glede na vrsto dogodka, okoliščine in možen razvoj dogodka.

P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
------	---

9.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

9.2.1. Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

V primeru jedrske ali radiološke nesreče prva pomoč obsega:

- dajanje prve pomoči poškodovanim in obolelim,
- pomoč pri dekontaminaciji poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri negi poškodovanih in obolelih in
- sodelovanje pri izvajanju higiensko – epidemioloških ukrepov.

Ob nesreči v NEK oziroma ob nesreči v bližnji tuji elektrarni ne pričakujemo večjega števila poškodovanih in ranjenih prebivalcev niti večjega števila oseb z znaki radiacijske bolezni, ker celotno območje občine Dolenjske Toplice spada v območje splošne pripravljenosti.

Manjše poškodbe, do katerih bi lahko prišlo pri izvajanju ukrepov in nalog ZRP, bi prebivalci oskrbeli v okviru osebne in vzajemne zaščite. Nujno medicinsko pomoč pa bi jim zagotavljalo medicinsko osebje nujne medicinske pomoči organizirane na pred bolnišničnem nivoju na

terenu in ustrezne organizacijske enote na sekundarnem nivoju (bolnišnice), v skladu s sprejetimi zdravstvenimi smernicami za ravnanje ekip nujne medicinske pomoči.

Na območju občine Dolenjske Toplice reševalci njune medicinske pomoči pri Zdravstvenem domu Dolenjske Toplice na terenu nudijo ponesrečenim oziroma obolelim nujno medicinsko pomoč in jih po potrebi napotijo v specialistično enoto.

Prijava poškodb bo potekala po območjih pokrivanja posameznih PGD. Nujno zdravstveno oskrbo poškodovanim prebivalcem nudi Zdravstveni dom Novo mesto v skladu z načrtom zdravstva za postopanje ob naravnih in drugih nesrečah.

Delovanje zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah je urejeno s predpisi Ministrstva za zdravje o delu zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah. Specialistično oskrbo poškodovanim in obolelim, ki niso kontaminirani in ne kažejo znakov akutne obolevnosti (npr. bruhanje), nudi Splošna bolnišnica Novo mesto.

Kontaminiranim osebam in osebam z znaki akutne obsevanosti nudi oskrbo Univerzitetni klinični center Ljubljana (UKC), Klinika za nuklearno medicino. Po potrebi zdravstvene ustanove zagotavljajo prebivalcem tudi psihološko pomoč.

P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih in reševalni postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic

9.2.2 Prva veterinarska pomoč

Prva veterinarska pomoč ob jedrski ali radiološki nesreči obsega:

- izvajanje ukrepov za zaščito živali, živil živalskega izvora, krmil in napajališč pred ionizirajočim sevanjem, ki jih je priporočilo MKO ali UVHVVR,
- izvajanje ukrepov za zaščito živali ob nevarnosti množičnega pojava ali množičnem pojavu živalskih bolezni,
- sodelovanje pri izvajanju dekontaminacije živine in
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

V občini Dolenjske Toplice v okviru CZ ni organizirana enota za prvo veterinarsko pomoč.

Za oskrbo poškodovanih živali pa skrbijo veterinarske ambulate Novo Mesto v skladu z načrtom UVHVVR za postopanje ob naravnih in drugih nesrečah.

Pomoč po potrebi nudijo lastniki živali, pokop se bo vršil na območju vsake posamične kmetije, ki se nahajajo v občini.

V primeru naravnih in drugih nesreč mora občina poskrbeti za pokop večjega števila živali, ob dogovoru s pristojno veterinarsko upravo se lahko kadavre vozi tudi v ustrezno opremljene sežigalnice, oziroma se odvoz in odstranitev izvaja po navodilih dežurnega inšpektorja UVHVVR.

Veterinarska postaja zbira podatke o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju ter nudi prvo veterinarsko pomoč poškodovanim in obolelim živalim. Odreja zasilni zakol poškodovanih živali, odstranjevanje živalskih trupel in izvaja druge higienske in protiepidemijske ukrepe v skladu z načrtom UVHVVR za postopanje ob naravnih in drugih nesrečah. Pomoč ji po potrebi nudijo pripadniki enot CZ občine ter lastniki živali.

Za poškodovane oziroma obolele prostoživeče živali poskrbi občina tako, da se poveže z Lovsko družino Dolenjske Toplice, ki v svojem revirju (na območju občine Dolenjske Toplice) pregleda prostoživeče živali, ugotovi njihovo stanje, po potrebi izvede odstrel obolelih živali in izvede ukrepe za izboljšanje zdravstvenega stanja prostoživečih živali. Prvo veterinarsko pomoč nudijo veterinarske ambulate.

Na območju občine Dolenjske Toplice se naloge prve veterinarske pomoči izvajajo po navodilih UVHVVR, Območnega urada Novo mesto.

P-29	Pregled veterinarskih organizacij
------	-----------------------------------

9.2.3 Gašenje in reševanje ob požarih

Gasilske enote sodelujejo ob jedrski ali radiološki nesreči poleg gašenja tudi pri izvajanju drugih nalog ZRP, še posebej pri prevozu pitne vode za živali, reševanju ob prometnih nesrečah in dekontaminaciji.

Po potrebi se aktivirajo sosednja gasilska društva iz Gasilske zveze Novo mesto in Gasilsko reševalni center Novo mesto kadar gre za nesreče, ki so v pristojnosti državne koncesijske pogodbe (nesreče v cestnem prometu, ekološke nesreče – razlitja nevarnih tekočin, ipd.).

Prostovoljna gasilska društva na območju občine Dolenjske Toplice, Gasilsko reševalni center Novo mesto in drugi PGD-ji sodelujejo pri izvajanju drugih nalog zaščite in reševanja, ki bi se pojavile ob jedrski ali radiološki nesreči in sicer:

- pri reševanju iz visokih zgradb (PGD Dolenjske toplice, Gasilsko reševalni center Novo mesto in ostali PGD-ji z obstoječo opremo),
- reševanje ob prometnih nesrečah (Gasilsko reševalni center Novo mesto, PGD Dolenjske Toplice),
- pri izvajanju nalog zaščite in reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi ter oskrbi s pitno vodo pa se bodo vključevala selektivno glede na obstoječo opremo (Gasilsko reševalni center Novo mesto ali PGD Dolenjske Toplice),

- pri dekontaminaciji javnih površin in objektov (regijska enota za RKB, ostala PGD z obstoječo opremo).

9.2.4 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Osnovni pogoji za življenje bodo vzpostavljeni takrat, ko bodo izpolnjeni pogoji za preklíc odrejenih zaščitnih ukrepov.

Predvsem je med jedrsko ali radiološko nesrečo potrebno zagotoviti neoporečno (nekontaminirano) vodo in hrano ter osnovne bivalne pogoje, npr. ustrezno nastanitev v primeru evakuacije, hrano v primeru prehrabnih ukrepov.

Po potrebi neoporečno vodo dostavljajo gasilske enote, ki so opremljene s cisternami za prevoz vode.

Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe in druge organizacije s področja infrastrukture, naloge pa usmerja poveljnik CZ občine Dolenjske Toplice.

Pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje se v izvajanje nalog aktivno vključujejo tudi prebivalci v svoji delovni in bivalni sredini ter izvajajo naloge po usmeritvah poveljnika CZ občine Dolenjske Toplice.

Humanitarno pomoč zagotavlja Območno združenje Rdečega križa Novo Mesto - KO Dolenjske Toplice in Center za socialno delo Novo mesto.

Preskrbo z življenjskimi potrebščinami spremlja občinska uprava Občine Dolenjske Toplice.

P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZIR
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

9.3 Preklíc izvajanja zaščitnih ukrepov in razglasitev prenehanja nevarnosti

Zaščitne ukrepe se prekličé glede na:

- preseganje intervencijskih nivojev in
- razvoj dogodka.

Predlog preklica posameznih zaščitnih ukrepov poda URSJV, odredi pa Poveljnik CZ RS.

Poveljnik CZ občine Dolenjske Toplice na podlagi Sklepa o razglasitvi prenehanja nevarnosti, ki ga izda Poveljnik CZ RS glede na razvoj izrednega dogodka in stanje v okolju, razglasi prenehanje nevarnosti na območju občine Dolenjske Toplice.

10 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita ob jedrski nesreči obsegata vse ukrepe in aktivnosti, ki jih prebivalci začnejo izvajati takoj, ko so obveščeni o zaščitnih ukrepih ob jedrski nesreči ali radiološki nesreči, posledica katere je povečano ionizirajoče sevanje.

Uporaba priročnih in standardnih sredstev za osebno zaščito ter dosledno spoštovanje navodil, ki jih po sredstvih javnega obveščanja sporočajo strokovni organi, lahko učinkovito zmanjšata posledice nesreče.

Da bi lahko prebivalci učinkovito izvajali ukrepe za zaščito svojega zdravja in življenja, morajo biti temeljito seznanjeni z učinki sevanja, njegovo nevarnostjo, stopnjo nevarnosti, kakor tudi z vsemi možnimi in potrebnimi zaščitnimi ukrepi. Prebivalcem morajo biti v naprej dana vsa potrebna navodila glede načina obveščanja ob nesreči, o vrsti in stopnjah nevarnosti, kot tudi o potrebnih zaščitnih ukrepih in njihovem izvajanju. Ob nesreči občina zagotovi, da so vsi prebivalci pravočasno obveščeni o uvedenih ukrepih in nalogah zaščite in reševanja ob jedrski nesreči in jim zagotavlja dodatna navodila za izvajanje ukrepov in nalog ter opozarja za posledice, če se ukrepi in naloge ne izvajajo.

V osebno in vzajemno zaščito ob jedrski ali radiološki nesreči spadajo:

- uporaba sredstev za osebno zaščito pred radioaktivnim onesnaženjem,
- zadrževanje v zaprtih prostorih (zaklanjanje),
- zaužitje tablet kalijevega jodida, - evakuacija,
- osebna dekontaminacija,
- omejitev uporabe živil (uporaba izdelkov, ki so v zaprtih omarah, shrambah, hladilnikih),
- omejitev na pitje vode in pijač, ki niso bile onesnažene (ustekleničene pijače).

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite je pristojna občina. V ta namen organizira ustrezno svetovalno službo, ki jo praviloma opravljajo prostovoljci, zlasti psihologi, sociologi, socialni delavci, zdravstveni delavci, strokovnjaki za zaščito in reševanje ter drugi.

Na prizadetem območju in na območjih nastanitve evakuiranega prebivalstva je treba službe oziroma dejavnosti raznih strokovnih in človekoljubnih organizacij, ki pomagajo prizadetim oziroma ogroženim prebivalcem, čim bolj približati območju kjer so nastanjeni ogroženi prebivalci. Pri tem imajo pomembno vlogo informacijski centri, v katerih se organizira in izvaja dejavnost, ki prispeva k ureditvi razmer.

Navodila prebivalcem za ravnanje ob jedrski nesreči se nahajajo na internetni strani Uprave RS za zaščito in reševanje.

D-7	Navodila prebivalcem za ravnanje ob nesreči
-----	---

11 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

11.1 Razlaga pojmov

AKCIJSKI NIVO Mejna koncentracija radionuklidov v hrani, mleku ali pitni vodi, nad katero je prepovedano uživanje le teh.

DETERMINISTIČNI UČINKI je klinično ugotavljanje okvare obsevanega organa, tkiva ali organizma zaradi poškodovanja celic; za nastanek posameznega determinističnega učinka so določljive vrednosti doz, pri katerih se deterministični učinek pojavi, za te vrednosti doz pa velja, da je za doze, ki jih presegajo, determenistični učinek večji, če je vrednost doze večja.

DOZNA OBREMENITEV je vsota vseh doz, prejetih v določenem času, zaradi notranjega in zunanjega obseva.

EVAKUACIJA je začasen umik ljudi ob izrednem dogodku z določenega območja, da se izognejo dozam, ki presegajo intervencijske nivoje.

EVAKUACIJSKO SPREJEMALIŠČE je mesto sprejema evakuiranih prebivalcev.

IZREDNI DOGODEK je dogodek, pri katerem se zmanjša sevalna ali jedrska varnost. Zaradi stanja, ki je posledica izrednega dogodka, je treba začeti z izvajanjem ukrepov za zaščito delavcev, posameznikov iz prebivalstva ali prebivalstva, bodisi delno ali v celoti, ali za varstvo pacientov, če gre za izredni dogodek pri radiološkem posegu.

DEKONTAMINACIJA je postopek, s katerim iz določenega prostora ali območja odstranimo kontaminante – škodljive snovi in tako preprečimo negativne vplive za okolje in zdravje ljudi.

JODNA PROFILAKSA je zaužitje neradioaktivnega joda (tablete kalijevega jodida) pred ali takoj ob nastanku izrednega dogodka, da se zaščiti ščitnica pred obsevanjem zaradi kopičenja radioaktivnih izotopov joda v njej.

MEJNE VREDNOSTI so predpisane doze, ki ne smejo biti presežene.

STOHAISTIČNI UČINKI so statistično ugotovljive okvare zaradi spremenjenih lastnosti obsevanih celic, ki se lahko razmnožujejo. Stohastični učinki, kot so nastanek malignih rakov ali dednih posledic v genih, niso odvisni od doze in zanje prag nastanka ne obstaja, vendar je njihov nastanek verjetnejši pri višji dozi.

IZOTOP atomi kemijskega elementa z enakim vrstnim številom in različnim masnim številom.

IZOGIBNA DOZA Pričakovani prihranek dozne obremenitve ob uporabi določenega zaščitnega ukrepa.

KALIJEV JODID (jodna profilaksa) zaužitje stabilnega joda pred nastankom jedrske ali radiacijske nesreče ali tik ob njenem nastanku z namenom zaščititi ščitnico pred obsevanjem zaradi kopičenja radioaktivnih izotopov.

NENORMALNI DOGODEK Odstopanje od normalnega obratovanja elektrarne, ki ne pomeni bistvene nevarnosti.

NESREČA je dogodek ali vrsta dogodkov, ki jih povzročijo nenadzorovane naravne ali druge sile in prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva.

OBMOČJE NAČRTOVANJA je skupno ime za območja v določeni oddaljenosti od lokacije nesreče, na katerih se predvidi izvajanje oziroma načrtuje izvajanje zaščitnih ukrepov.

OBSEVANOST je izraz, ki se uporablja v varstvu pred ionizirajočimi sevanji za izpostavljenost sevanju (predvsem ljudi) v določenem časovnem obdobju.

OPERATIVNI INTERVENCIJSKI NIVO je vrednost intervencijskega nivoja, ki se izraža z neposredno merljivo veličino, kot je hitrost doze zunanjega sevanja, površina kontaminacije ali koncentracija radioaktivnih snovi v zraku, pitni vodi, živilu ali krmi. Operativni intervencijski nivoji se uporabljajo v začetni fazi izrednega dogodka za hitro odločanje o intervencijskih ukrepih.

KONTAMINACIJA je onesnaženje predmetov, površin ali oseb z radioaktivnimi snovmi.

SPLOŠNA NEVARNOST je tretja, najvišja stopnja nevarnosti, ki jo določa NEK. Ta stopnja nevarnosti je v načrtu ukrepov ob izrednem dogodku NEK poimenovana splošna ogroženosti.

USED Usedanje radioaktivnih drobcov iz radioaktivnega oblaka zaradi težnosti ali spiranja z dežjem na tla in na druge prizemne površine.

ZAČETNA NEVARNOST Prva stopnja nevarnosti, ki jo določa NEK. Ta stopnja nevarnosti je v načrtu ukrepov ob izrednem dogodku NEK poimenovana začetna ogroženost.

ZAKLANJANJE je zadrževanje ljudi v zaprtih prostorih ob izrednem dogodku, da se izognejo dozam zaradi zunanje obsevanosti in vnosa. Zaprti prostor je lahko zaklonišče in tudi običajna zgradba z zaprtimi okni in izklopljeno ventilacijo.

11.2 Razlaga okrajšav

CORS - Center za obveščanje RS

CZ - Civilna zaščita

CSRAO - Centralno skladišče radioaktivnih odpadkov

ELME - Ekološki laboratorij z mobilno enoto

KO - Krajevni odbor

KM - Kilometer

MKO - Ministrstvo za kmetijstvo in okolje

NEK - Nuklearna elektrarna Krško

NIJZ - Nacionalni inštitut za javno zdravje

NLZOH - Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano

NMP - Nujna medicinska pomoč

ODU - Območje načrtovanja dolgoročnih zaščitnih ukrepov

PGD - Prostovoljno gasilsko društvo

OGP – Občinsko gasilsko poveljstvo

RS - Republika Slovenija

ReCO - Regijski center za obveščanje

RKB - Zaščita radiološko-kemična in biološka zaščita

ŠCZO - Štab civilne zaščite občine

ŠT. - Številka

URSZR - Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje

UVHVVR - Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

URSJV - Uprava RS za jedrsko varnost

UKC - Univerzitetni klinični center

UPB - Uradno prečiščeno besedilo

UR list - Uradni list

ZVD - Zavod za varstvo pri delu

ZRP - Zaščita, reševanje in pomoč

ZiR - Zaščita in reševanje

12 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

12.1. Priloge

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZIR
P-10	Pregled gradbenih organizacij
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P-14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P-29	Pregled veterinarskih organizacij

P-31	Pregled kulturne dediščine
P-33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode

12.2. Dodatki

D - 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR
D - 2	Načrt občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ
D - 4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
D - 5	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra
D - 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
D - 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D - 8	Navodilo za obveščanje ob nesreči
D-10	Načrt sprejema in nastanitve evakuiranih oseb iz Posavja
D - 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D - 15	Vzorec delovnega naloga
D - 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D - 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D -21	Načrt razdelitve kalijevega jodida
D-22	Pravilnik o uporabi tablet kalijevega jodida ob jedrski ali radiološki nesreči